ATEITIS

BIRŽELIS—LIEPA JUNE—JULY 1983 VOL. LXXIII No. 6

ATEITIS

BIRŽELIS—LIEPA JUNE—JULY

1983 VOL. LXXIII No. 6

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas.

Kun. Stasio Ylos Paskutinioji valia 153
Pomirtiniam dialogui — K. Trimakas 154
Atsisveikinimai su a.a. kun. Stasiu Yla:
Jo įtaka priklausė visai mūsų tautai — dr. P. Kisielius 155
Jam skautybė buvo brangi — vyr. skaut. D. Eidukienė 155
Jam sava Lietuvių Bendruomenė — V. Kleiza 156
Mirdamas paliko šventą atminimą — kun. dr. J. Prunskis 156
Ir kunigas, ir rašto žmogus — K. Bradūnas 157
Toliau auginti Jūsų pasėtą grūdą — R. Šoliūnaitė 158
Jo dar taip reikia mums — prel. V. Balčiūnas 158
Jo triūsas neš prasmingų vaisių — J. B. Laučka 160
Jau peržengęs savo būties slenkstį — J. Kralikauskas 161
Jo dvasia išliks visiems laikams — dr. O. Gustainienė 163
Jaučiau didelę jėgą, kuri sklido iš jo — A. Kantvilas 164
Iš a.a. kun. St. Ylos idėjinio palikimo 165
Iš kun. Stasio Ylos poezijos 172
Kun. St. Ylos paskutinis pamokslas 174
Kun. St. Ylai atminti — J. B. Laučka 176
ATVIRAI: Kun. St. Ylos naujas įspūdis apie jaunąją generaciją, paskaičius „Moteris ir Kristus“ leidinį — K. Trimakas 177
STUDENTAI: Jo dėka pradėjau ateitininkauti — V. Dundzila, N.S.J. 178
ATŽALOS: Rašo T. Bublys, D. Kašubaitė, R. Balčiūnas ir V. Bublytė 179
VEIKLA: Federacijos valdybos padangėje — jbl 180
Lankant ateitininkus Australijoje — K. Trimakas 181

Šis žurnalo numeris yra skiriamas šviesiam a.a. kun. Stasio Ylos, ilgalaikio Ateitininkų Federacijos dvasios vado, atminimui. Šį numerį redagavo K. Trimakas. Išdėstė J. Kuprys. Nuotraukos: P. Malėtos (157, 159), Edman Co. (154, 161), K. Trimakas (123, 173), J. Kuprys (165, 172, 176), V. Maželis (166, 168, 172, 174), A. Kramilius (181), Pr. Pusdešris (182, 184), J. Rupinskas (183), P. Butkus (187).

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130, USA. Telef.: 312-366-2446.
Redaktoriai: adv. Saulius Kuprys, Rima Sidrienė ir Aldona Zailskaitė.
Redakcijos nariai: dr. Roma Kuprienė, Jonas Kuprys, Vida Kuprytė ir dr. Linas Sidrys.
Rankraščių kalbą taiso J. Masilionis. Viršelio antraštė Jono Kuprio.

Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Telef.: 312-434-2243.
Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicago. Leidžia Ateitininkų Federacija.
Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9:00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440 — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $1.50. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1983 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Kun. Stasio Ylos paskutinioji valia, pareikšta 1980.VI.5 rašytu priedu-patikslinimu prie testamento, sudaryto ir pasirašyto jo ir trijų liudininkų 1965 sausio 20.

PASKUTINIOJI VALIA

Aš, žemiau pasirašęs kun. Stasys Yla, laisvai ir sąmoningai apsisprendęs, darau šį savo turto paskirstymą bei pavedimą, kuris turėtų būti atliktas po mano mirties.

1. Savo asmeniską knygyną pavedu LKM Akademijos „Alkai", susitarus su Nek. Pr. seselėmis, jeigu jos norėtų papildyti savo biblioteką.

2. Visus rankraščius ir laiškų rinkinį (nuo 1945-46 metų),... taip pat mano straipsnių iškarpas..., mano rašytų bei taisytų giesmių bylą ir kitus rašytinius bei spausdintinius rinkinius prašau perduoti „Alkai", jos apsaugai.

3. Pinigų santaupas, kurias ketinau panaudoti studijų kelionėms ir rankraščiams išleisti..., prašau paskirstyti taip: kiek reikės kuklioms laidotuvėms, toliau:

a.-g. (suminėtos institucijos ir privatūs asmenys, kam kiek paliekama — apie penktoji visų santaupų dalis).

h. Likusią sumą prašau perduoti LKM Akademijai raštams leisti.

4. Teises į parašytąsias bei išleistąsias mano knygas dėl leidimo bei laidų pakartojimo perleidžiu LKM Akademijai, išskyrus maldaknyges, kurių leidimo teisę pavedu Nek. Pr. Seserų kongregacijai.

5. (Asmeniškų daiktų paskirtymas)

6. Mindaugo pilaitės — koplytėlės, mano rankom ir pinigais statytos, globą bei nuosavybę pavedu Nek. Pr. M. seserims.

Norėčiau būti palaidotas, jei bus galima, Nek. Pr. M. Seserų sodyboje, kur esu praleidęs savo tremties metus, patyręs daug širdies, supratimo bei globos ir galėjęs šį tą atlikti sielovadinėj bei kūrybos srity. Karstas tebūna paprastas, kaip buvo mano tėvų ir artimųjų. Laidotuvės su paprastom mišiom, be pamokslo ir iškilmių. Kapas be paminklo, nebent koks medinis liet. kryžiastulpis.

Patyręs daug gera iš brolių tautiečių, įvairių pažiūrų bei linkmių, noriu išsinešti naujon buitin gilų dėkingumą, o tiems, su kuriais turėjau visuomeninių kontroversijų, nuoširdų atsiprašymą.

(Testamentas užsklendžiamas jo vykdytojo ir liudininkų paminėjimu. Daugtaškiai žymi nereikšmingus nurodymus, kurie čia apleisti. Testamento originalas įteiktas Alkai.)

Kun. Stasys Yla

(Kun. Stasys Yla)

Putnam, Conn., 1965 sausio 20.

Kun. Vytautas Balčiūnas

Kun. Vaclovas Aukuras

Kun. Jonas Dutka, M.I.C.

POMIRTINIAM DIALOGUI

Kovo 24 d., besilankydamas Chicagoje, netikėtai mirė ilgalaikis Ateitininkų Federacijos dvasios vadas, visuomenininkas, rašytojas, daugelio knygų autorius, pastoracijos žinovas, jaunimo auklėtojas kun. Stasys Yla. Šio žurnalo numeris yra skiriamas jo šviesiam atminimui bei mūsų su juo pomirtiniam dialogui. Iš mūsų pusės — jam skirti atsisveikinimo žodžiai, kurie vis skamba kaip ir ne galutinio atsisveikinimo žodžiai. Iš jojo pusės — mums skirti, žmogiškojo gyvenimo ir veiklos įvairius aspektus nušviečiantys, mums ir net ateisiančioms kartoms išliekančios reikšmės turį jo žodžiai.

Mūsų atsisveikinimo žodžiai sukaupia mūsų jausmus jam staiga atsiskyrus iš mūsų tarpo. Iš pradžios — beveik netikint, kad jis atsiskyrė, tvirtinant, kad jo dar taip labai mums reikia (prel. Vyt. Balčiūnas, 158 psl.), pasigendant jo ir todėl ryškinant jo reikšmę tautai (kun. dr. J. Prunskis, 156), Lietuvių Bendruomenei (V. Kleiza, 156), ateitininkija (dr. P. Kisielius, 157), skautybei (vyr. skaut. D. Eidukienė, 155), lietuvių raštijai (K. Bradūnas), kartu pabrėžiant apsisprendimą tęsti jo darbą (J. B. Laučka, 160; R. Šoliūnaitė158; dr. O. Gustainienė, 163). Kai kuriuos iš mūsų giliai palietusi jo įtaka (J. Kralikauskas, 161, A. Kantvilas, 164, V. Dundzila, NSJ, 178) paveikė ir tebepaveikia mūsų gyvenimą.

Žemę palikęs kun. St. Yla į mus kalba savo paliktais, dažnai paradoksiškais žodžiais — apie neaptariamą bet realiausią meilę (165); apie tai, kad tautos laisvė be kūrybinio turinio nėra tikra laisvė (165); kad tautos laimė vis siektina, bet nepasiekiama, o jos siekiantieji yra tikrieji ateitininkai, nebūtinai priklausą ateitininkų organizacijai (167);... apie ateitininkų vakarietiškai kultūrinę ir kristocentrinę-dvasinę misiją (168-169); apie dvasios ir asmenybių, ne skaičių svarbą (171)... Kalba jis į mus lakiom eilėm apie gyvenimą ir mirtį (171—172); 75-mety naujo įspūdžio paliestas — apie jaunąją generaciją, „atidesnę ir gilesnę religiniams dalykams, jautresnę požiūriams, kitaip išreikštiems“ (177); paskutiniam kulminaciniam pamoksle — apie prisikėlimą ateisiantį po Golgotos (174).

Šie puslapiai su jo mums skirtais žodžiais yra atskleisti mums... O puslapiai su mūsų giliai jaučiamo,nors laikino atsisveikinimo jausmais yra atverti jam.

Kęstutis Trimakas

ATSISVEIKINIMAI SU A.A. KUN. STASIU YLA

Jo įtaka priklausė visai mūsų tautai

Kiekviena gyvybė savyje slepia mirtį, tačiau mirtį mes suprantame tik tada, kada ji uždeda savo ranką ant asmens, kurį mes mylime. Mirties palietimas vieno iš mūsų verčia mus stabtelti ir pamąstyti.

Ateiname nulenkti galvą prieš Viešpaties neatšaukiamą „memento" („atsimink"). Štai prieš kelias dešimtis valandų Viešpaties pirštas pamojo nuoširdžiajam Dievo tarnui kunigui profesoriui Stasiui. Tad Viešpaties valios ženkle skiriamės su juo, brangiuoju Dvasios vadu pilnąja to žodžio prasme, gabiuoju ir nepakeičiamu jaunimo auklėtoju, plataus masto mūsų tautos kūrėju, su plačių užmojų žmogumi, šiltai socialiu, kiekvienam įdomiu pokalbyje.

Ateitininkų Federacijoje jam taip derėjo Dvasios Vado pareigos. Augęs ir brandintas ateitininkų organizacijoje, jis ne tiktai išmąstė ir suvokė organizacijos esmę, bet jis, turėdamas gilaus proto, jautrios širdies ir meilės tiesai talentus, žodžiu, straipsniais spaudoje ir savo parašytomis knygomis skleidė ateitininkišką idealą.

Dievas, tauta, organizacija, pasišventimas jaunimo auklėjimui ir gilus išsilavinimas — intelektas, tai visos penkios ateitininko dimensijos, kurios taip aiškiai buvo pabrėžtos ir derinosi jo asmenyje. Jo dvasinė-moralinė įtaka buvo labai ryški plačioje ateitininkų organizacijoje. Šiuo momentu dar neįsivaizduojame ateitininkų moksleivių ir studentų sąjungų be jo, be jo žiemos ir padėkos laikotarpio kursų, be jo ruošos ateitininkams vadovų, be jo nuolatinio degimo ateitininkiškąja idėja, organizacija ir ateitininkiškais rūpesčiais.

Pabrėždamas jo ateitininkiškąją pusę, jaučiu, kad neturiu teisės jį paveržti iš visos lietuviškos visuomenės. Jis buvo per didelis tiktai vienos organizacijos plotmei, jo žodis, jo įtaka, intelektualinis ir moralinis svoris priklausė visai išeivijai ir visai mūsų tautai. Jis užmigęs amžinuoju miegu, bet jo siela užgimusi amžinajam gyvenimui. Ir šį momentą jo dvasia rymo tarp mūsų. Jo dvasia rymos Ateitininkų stovyklose ir kursuose, pokalbiuose ir susirinkimuose, jo paruoštų vadovų raidės žibės jaunimui stovyklų susikaupimo vakarų žvakučių žiburėliais ir skatins jo jaunuosius pasekėjus liudyti Kristų ir savąją tautą. Jis nemirė, jis gyvas.

Dr. Petras Kisielius, buv. Ateitininkų Federacijos vadas, ateitininkų vardu Chicagoje suruoštame atsisveikinimo vakare kovo 25 d.

Jam skautybė buvo brangi...

Dievas sutvėrė žmogų ir suteikė jam nemirtingą sielą. Todėl žmogus, širdimi kartą tikrąjį grožį pažinęs, nešioja savyje amžinų idealų ilgesį. Ir žmogus tik tol žmonijai gyvas, kol jo sielos gyvybę palaiko tikėjimas ir meilė. Tikėjimas Dievu, meilė Jam ir per Jį — savai tautai ir žmogui.

Šie žodžiai pilnai aptaria mūsų mylimą ir brangų brolį a.a. skautininką kunigą Stasį Ylą, kurio amžinų idealų ilgesys buvo nuolatos skiepijamas mūsų lietuviško jaunimo širdyse.

Mūsų didžioji skautiška šeima yra giliai pajutusi ir įsisąmoninusi jo išmąstytus pašnekesius ir parodytas gaires tobulesniam skautiškam veikimui.

Mums skirtų giesmių minties lakumą ir skambesį juntame kiekvieną kartą, kai jas giedame stovyklose ar sueigų metu!

Jam skautybė buvo brangi, todėl eidamas Lietuvių Skautų Sąjungos Taryboje ir Lietuvių

Skaučių Seserijos kapeliono pareigas, dirbo skautiškam jaunimui visa savo širdimi, visomis jėgomis. Jo giesmės žodžiai yra tikroji skautybės išraiška:

Sutelk mus Viešpatie būrin,
Padangėj savo atviroj,
Ramybėj ir tyloj
Maldaut jauna širdim.

Štai miškas rimsta vakarop.
Ramybė skleidžiasi aplink.
Tu maldą mūs priimk
Padangėj atviroj.

Atsisveikindami Lietuvių Skautų Sąjungos ir Lietuvių Skaučių Seserijos vardu tariame sudiev Tavo paties sukurtais maldos žodžiais.

Atleisk, jei buvome kalti.
Palaimink pastangas šviesias,
Priimk dienos aukas
Ir būk prie mūs arti.

Vyr. skaut. fil. Danutė Eidukienė, LSS Vyriausia skautininkė — skautų vardu atsisveikinimo vakare kovo 25 d. Chicagoje.

Jam sava Lietuvių Bendruomenė

Kiekvieno iš mūsų gyvenimas tapo turtingesniu tą momentą, kai pirmą kartą susitikome su amžinos atminties velioniu. Jis buvo viena iš tų asmenybių, kurios sėkmingai savyje jungė tris elementus: idėją, žodį ir darbą. Jo idėjos buvo naujos, įžvalgios, gyvenimiškos. Jo žodis — svarus, gilus, išmąstytas. O idėją ir žodį visuomet sekdavo praktiškas, konkretus darbas.

Šiandien jo jau nėra mūsų tarpe. Dėlto liūdime. Bet kartu ir džiaugiamės, kad jis pasilieka su mumis amžinai savo šviesiu atminimu ir savo kūryba.

Jam visuomet sava ir artima buvo Lietuvių Bendruomenė, kaip tautinės jungties idėja išeivijoje. Jis ją puoselėjo, ja gyveno ir joje matė mūsų išlikimo viltį. Už tai jam esame dėkingi.

Kunigas Stasys Yla mums šviečia savo pavyzdžiu ir rodo, kaip kiekvienas iš mūsų galime įprasminti savo būtį išeivijoje. Sudiev, brangus idėjos broli.

Vaclovas Kleiza Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu Chicagoje suruoštame atsisveikinimo vakare kovo 25 d.

Mirdamas paliko šventą atminimą.

Tamsioje tautos kančių naktyje Apvaizda atsiunčia asmenybes, kurios kaip švyturiai rodo kelią, kuriuo prislėgtieji turi eiti, ir kaip stulpai palaiko, kad nepalūžtume. Tokia asmenybe buvo a.a. kun. Stasys Yla, miręs š.m. kovo 24 d. Chicagoje, turėdamas 75 m. amžiaus. Tai nepalaužiamas idealistas, kaip kitados yra buvęs Adomas Jakštas, tai didelio uolumo kunigas, artėjęs prie Jurgio Matulaičio pavyzdžio, tai lakus poetas ir vaizdžių atsiminimų kūrėjas, kaip Mykolas Vaitkus, tai gilaus pasišventimo visuomenininkas, kaip buvo Pranas Dovydaitis, tai kruopštus istorikas, panašiai kaip Antanas Alekna ar Zenonas Ivinskis, tai talentingas laikraštininkas, savo stiliumi artėjęs prie Juozo Ereto, tai gyvosios dvasios mintytojas, sekęs Stasio Šalkauskio pėdomis. Jo dailiosios kūrybos žėruojantieji posmai yra virtę giesmėmis ir dainomis. Tai mūsų jaunimo ideologas, gerai pažinęs naujųjų kartų psichologiją, tai sumanus organizatorius ir drauge toks mielas žmogus, kuris neturėjo asmeniškų priešų ir galėjo džiaugtis tūkstančiais draugų...

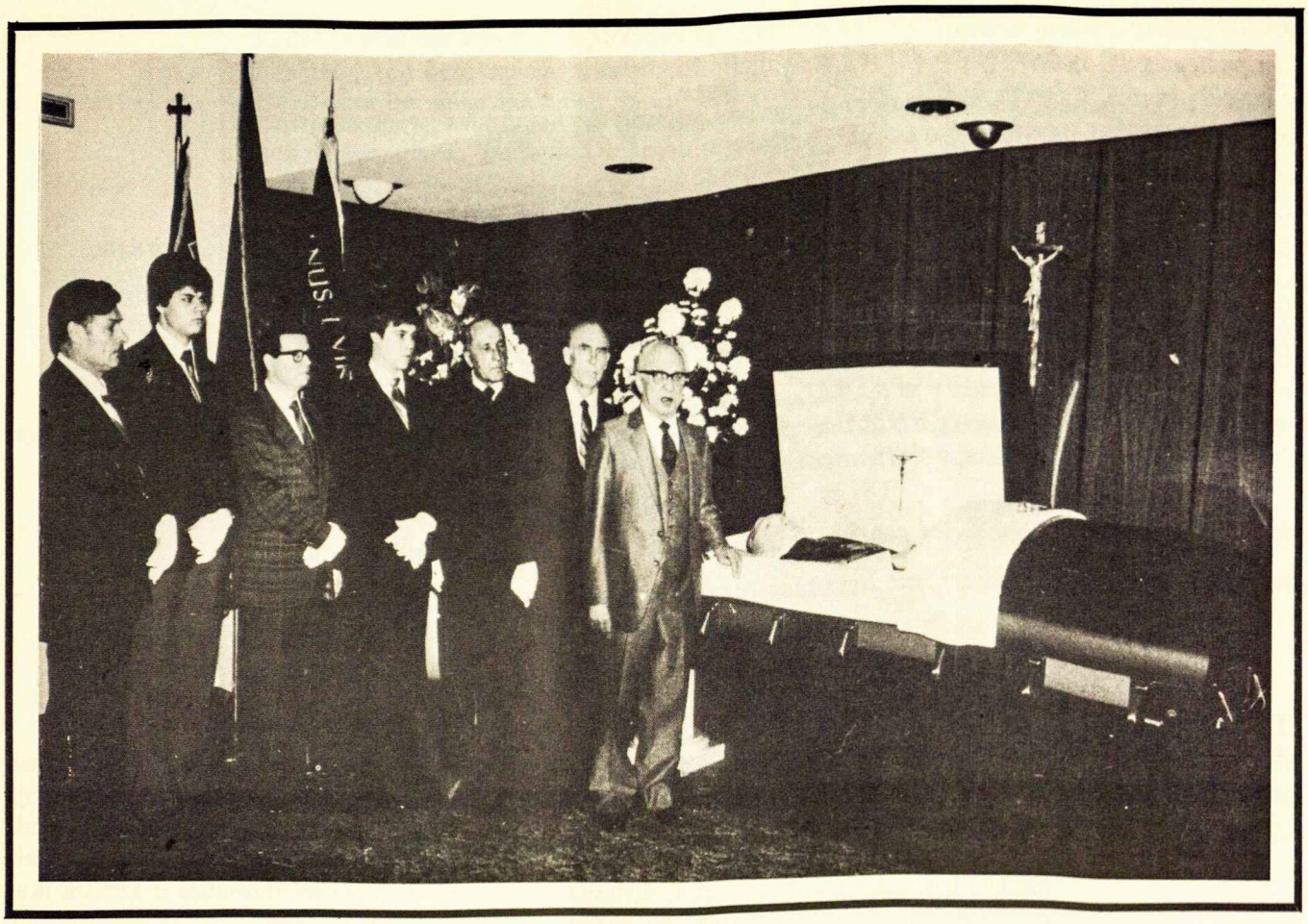

Mirdamas jis paliko plačius kūrybos lobius, šviesaus idealizmo pavyzdį, šventą atminimą...

Kun. dr. Juozas Prunskis kunigų seminarijos bendrakursių ir XX-ojo amžiaus kolektyvo vardu Chicagoje surengtame atsisveikinimo vakare kovo 25 d. (ištrauka).

Ir kunigas, ir rašto žmogus.

Šį vakarą, amžinai atsisveikinant kunigą ir rašytoją, visų gerai pažįstamą ir visų labai gerbiamą Stasį Ylą, mūsų liūdesys bei skausmas yra tiesiog širdį draskantis. Rašytojų ir kunigų skaičius išeivijoje yra labiausiai mažėjantis, o jų prisiauginti viltys vis blėsta ir blėsta.

Stasio Ylos netekimas yra tuo skaudesnis, nes jis buvo kaip tik ir kunigas, ir rašto žmogus. Vienas iš tų retųjų, kurie mūsuose kūrybingai pratęsė Mažvydo, Daukšos, Donelaičio, Valančiaus, Baranausko, Maironio, Vaižganto, Putino, Kuraičio, Totoraičio, Stakausko, kunigo ir rašto žmogaus tradiciją. Netekus mums Ylos, ar kas ir toliau tą tradiciją tokiu ryškumu bepratęs?

Tardamas čia velioniui sudie visų rašto bičiulių vardu, noriu jį atsisveikinti eiliuotu, jam skirtu žodžiu.

Kunige, plunksnos bičiuli,
Ką sakai taip tyliai?
Negirdžiu —
Gal širdy žodžiai guli,
Kaip akmenys, nebyliai.

Gal auką kėlusios rankos
Pailso nuo žemės naštos
Ir dabar žvaigždynus renka
Kaip akmenėlius brastos,

Kuria perbridai į kitą krantą...
Ką pasiėmei, ką nešei?
Šiandien mums iš rankų krenta
Visa, ką parašei:

„Laisvės problema, „Matulaitis", „Čiurlionis",
„Šiluva", „Vardai ir veidai";
Giesmės, idėjos, žmonės,
Kaip apledėję žiedai,

Kūrybos kvapu atpūsti,
Jau žydi amžinai.
Ir jiems nei vėlu, nei anksti
Ir čia ir tenai...

Kunige, plunksnos broli,Ką sakei, jau girdžiu...
Lenkiam galvas prieš tavo guolį,
Paklotą raštu ir žodžiu.

Kazys Bradūnas plunksnos bičiulių, lietuvių rašytojų vardu Chicagoje suruoštame atsisveikinime kovo 25 d.

Toliau auginti Jūsų pasėtą grūdą.

Mielas Jaunimo Drauge,

Aš kalbu su Jumis, lyg būtumėt gyvas ir su mumis kartu. Jūs buvote visad mūsų tarpe ne tik kaip globėjas ir mokytojas, bet taip pat kaip mūsų nuoširdus draugas. Jūsų didesnioji gyvenimo dalis buvo pašvęsta jaunimui, ugdant jame meilę Dievui, tėvynei ir žmogui. Visuomet skatinot mus visus kilt virš kasdieniškumo ir kartu kelt kitus. Jūsų žodžiai, mintys ir nesibaigianti energija, dirbant su jaunimu stovyklose, kursuose ir kur tik jaunimas susiburdavo, visad liks.

Jūsų įdėtas darbas, širdis ir meilė nebus pamiršta. Norėtumėm pasižadėti toliau auginti mūsų širdyse Jūsų pasėtą sėklą. Tikimės, kad būsime vertas vaisius Jūsų gyvenimo aukos. Būsite su mumis visuomet, kai giedosime Jūsų parašytas giesmes, kai skaitysime Jūsų parašytus žodžius ir kai, susirinkę Dainavos stovykloje, vaikščiosim Jūsų pramintais takeliais.

Susitikęs su Aukščiausiuoju, prašyk mums ištvermės gyvenimo keliuose, kaip Jūs anksčiau prašydavote kartu su mumis šv. Mišių aukoje. Sudiev, mūsų mielas drauge, Jūs visad būsite gyvas mumyse.

Rasa Šoliūnaitė ateitininkų jaunimo vardu Chicagoje suruoštame atsisveikinimo vakare kovo 25 d.

Jo dar taip labai reikia mums.

„Tu niekados..., — o rytuose vėl saulė kelsis. Tu niekados..., — o tūkstančiai žiedų žydės. Tu niekados... — ir šitas liūdnas balsas pravirkdo žemę, žiedus ir žvaigždes".

Mūsų poetas šiais žodžiais atskleidžia gyvo šioje žemėje žmogaus, kuriam šviesos, spalvų pasaulis yra miręs — neregio širdies gėlą, kaip ją įsivaizduoja regintysis. Tu niekados... Bet jie netinka tam, kurio akys amžinai užsimerkė viskam, kas laikina, žemiška. Priešingai, jie išsako mūsų, reginčiųjų šį pasaulį, širdies gėlą, kai kas nors iš mūsų amžinai užmerkia akis. Tu niekados... Niekados nebematysi pilno gyvybės jo veido, niekados nebepažvelgsi į spindinčias meile, ryžtu, gerumu jo akis. Ir tas niekados juo skaudesnis, juo artimiau buvome susijungę su Išeinančiuoju kūno, kraujo bei dvasios ryšiais.

Šią akimirką visi tai išgyvename ir norime dalintis tuo skausmu ypač su visiems mums taip brangaus kun. Stasio broliu Jonu, jo giminėmis, Seselėmis ir artimiausiaisiais.

Velionio valia, kad per gedulines pamaldas apie jį nebūtų kalbama. Man duotos penkios minutės šiam žodžiui. Tą jo valią pagerbiu.

Kodėl? Kodėl tokia valia? Žinojusieji ją anksčiau gal jau mėginom atspėti, kodėl Velionis nenorėjo, kad būtų apie jį šia proga kalbama, ir gal jau nusprendėme žiną...

Ar tik ne dėl to Velionis ir bus norėjęs, kad apie jį viešai nebūtų kalbama, ir atpalaidavęs nuo neišvengiamo galimumo daugiau ar mažiau suklysti tuos, kurie šia liūdna proga būtų turėję tarti žodį.

„Žmogus — tai gelmė, o širdis jo — bedugnė" (Ps 63, 7). Šiuos žodžius psalmininkas sušunka, žvelgęs į nedoro žmogaus piktybes, bandęs nupiešti, iki kokio velniško niekšiškumo jis gali nusileisti.

Didesnės galimybės kilti gėrio link į dieviškos kilnybės aukštumas. Jų nieks neišmatuos, jokia žemiška akis neįžvelgs jų iki dugno. Žmogus — nepasikartojantis unikumas. Tik vienas Dievas jį kiaurai peržvelgti gali. Tos aukštumos, į kurias kilti nėra ribų, kuriose žmogiška asmenybė suspindi vis žavingesniu grožiu, žmogaus akiai yra nepasiekiamos. Tai aukščiausias dieviškosios kūrybos sušvitimas. Iš tikro tai daugiau kuriančios Dievo rankos, negu paties žmogaus darbas.

„Mano mintys, ne jūsų mintys, ir mano keliai, ne jūsų keliai, sako Viešpats" (Iz. 55, 8).

„Nes kaip dangus aukštai nuo žemės, taip aukštesni mano keliai už Jūsų kelius, ir mano mintys už jūsų mintis" (Iz 55, 9).

Kodėl? Kodėl, Dieve, tu jį pasišaukei pas save, kai jo dar taip labai reikia mums?

Stovim prieš paslaptį.

Belieka nusilenkti Viešpačiui, klauptis prie jo aukos altoriaus ir Velionio sukurtos giesmės žodžiais melsti:

„Priimki auką tyrą, kaip kūdikio akis, tegul Sūnaus Širdis lyg saule amžinybės sutelks Tavin visus".

Prel. Vytauto Balčiūno žodis, tartas a.a. kun. St. Ylos laidotuvių Mišiose, kovo 28 d. Putname.

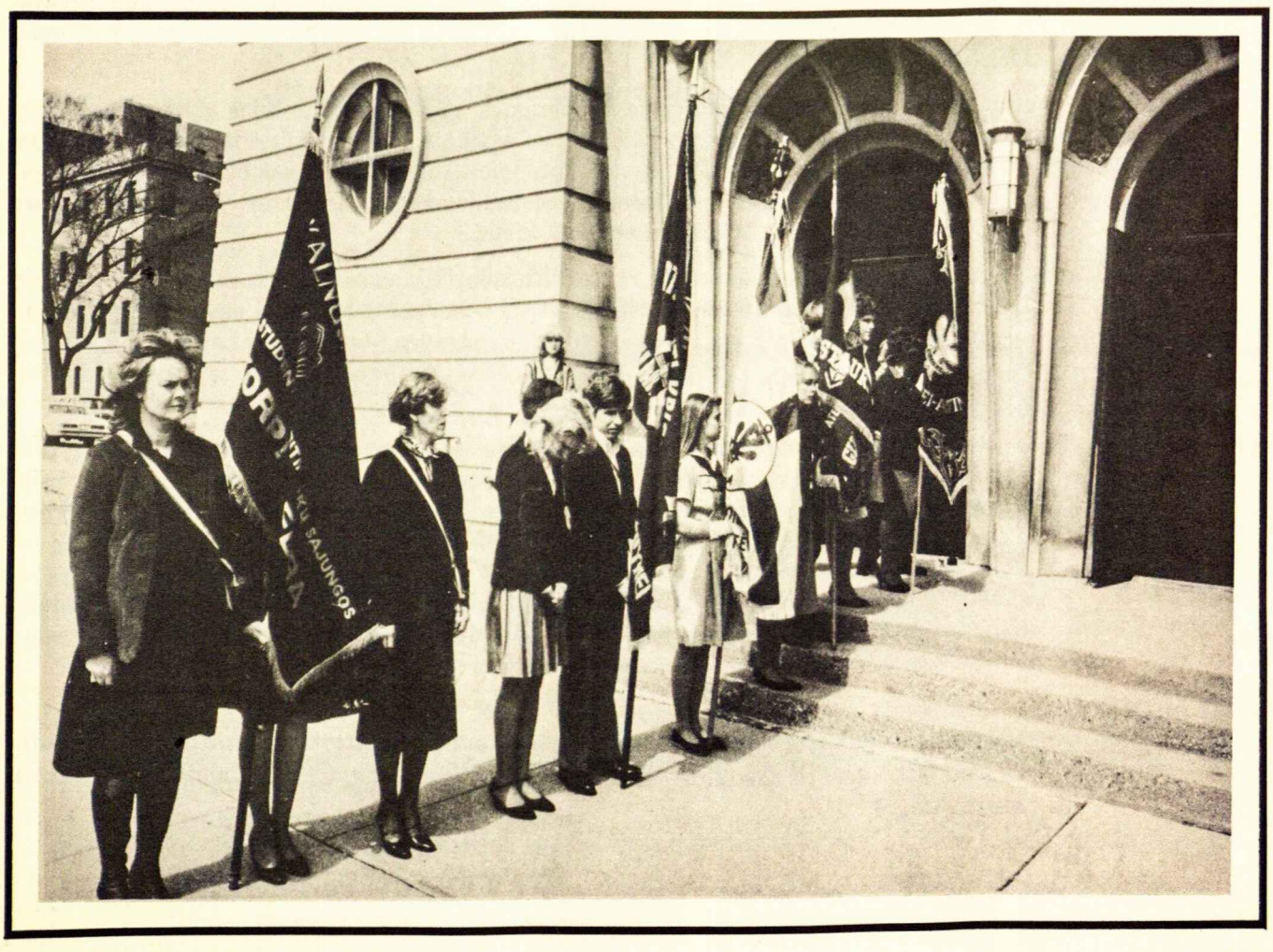

Jo triūsas neš prasmingų vaisių.

Labai sunku prabilti prie artimo asmens karsto, tuojau nuleisimo į žemelę, kai negali užmiršti, kad vos tik prieš dvi savaites teko kalbėtis su kun. Stasiu visą valandą — beveik tik Ateitininkijos reikalais. Kaip visada ir šiame pokalbyje Velionis daugiausia rūpinosi mūsų veikla su jaunimu ir jaunimui. Sakė: užbaigsim vieną kitą planavimą, kai grįšiąs iš Chicagos, iš šaukiamo buvusių politinių kalinių suvažiavimo, kurio rengėjams buvo pažadėjęs aktyviai dalyvauti — šv. Mišias atnašauti, pamokslą pasakyti. Nusiskundė nesijaučiąs tvirtai, bet kelionės neatsisakysiąs. Jis grįžo. Bet — karste. Štai ir liko neužbaigtas paskutinis mudviejų pokalbis. Nebėra dialogo...

Džiugu, kad atsiveikinti su kun. Stasiu į Putnamą vakar ir šiandien atvyko nemažai ateitininkų ir jaunimo, ir moksleivių, ir jų globėjų. Labai gausiai ir šiltai ateitininkai atsisveikino Chicagoje su savo buvusiu ilgamečiu Federacijos Dvasio vadu.

Kun. Stasys visą gyvenimą buvo uolus Kristaus kunigas, nepajudinamai ištikimas Katalikų Bažnyčiai, jos dieviškajam įsteigėjui Išganytojui. Todėl mes džiaugiamės, kad šiandien su mumis taip nuoširdžiai palydėjime ir atsisveikinime dalyvauja Bažnyčios regimas atstovas, J. E. Norwichio vyskupas Daniel Reilly. Už kun. Stasio sielą pamaldoms Chicagoje vadovavo Lietuvos Katalikų Bažnyčios atstovas, J.E. vyskupas Vincentas Brizgys.

Kun. Stasiui visada buvo brangi Lietuva. Jos nepriklausomo gyvenimo dienomis ir jos sutemų metais kun. Stasys paliko tautai savo didžiulį kūrybinį įnašą. Dėl jos šviesaus vardo jis ir nacių koncentracijos stovykloje atsidūrė. Jos nedalią jis skaudžiai išgyveno, jos laisvės rytojui jis pats ruošėsi ir kitus ryžtingai ruošė. Tad su pasitenkinimu pažymėtina, kad taip reikšmingai šiandien prie karsto kun. Stasiui padėką sudėjo ir pagarbą atidavė Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, atstovaudamas Lietuvos Pasiuntiniui Washingtone dr. Stasiui Bačkiui ir visai nepriklausomos Lietuvos diplomatinei tarnybai.

Norėčiau padėkoti gerosioms Putnamo seselėms ir jų Vyresniąjai, ses. Aloyzai už sudarytas sąlygas kun. Stasiui daug laiko atiduoti ateitininkijai. Esame joms dėkingi už įspūdingas laidotuvių pamaldas, už nuoširdžią aplinką atsisveikinimui. Noriu taip pat padėkoti ir labai gausiai atsilankiusiems kunigams. Brangūs Dvasios vadai, kun. Stasys buvo Jūsų visų tikras draugas, nuoširdus konfratras. Jis visada rasdavo gerą žodį apie kiekvieną kunigą.

Kun. Stasiui ypač rūpėjo lietuviškasis jaunimas, rūpėjo Ateitininkijos ateitis. Darbui su mūsų jaunimu jis aukojo savo laiką, savo sveikatą, savo kuklius išteklius. Dainavos Padėkos savaitgalio ir žiemos kursai, Putnamo „kolumbiniai" susibūrimai — žinomoji „Ylos mokykla", kurią išėjo šimtai mūsų jaunuomenės. Tikėkime, jo triūsas ir atsidavimas jaunimui neša ir neš prasmingą vaisių.

Labai reikšmingi mūsų jaunesnės kartos vienos intelektualės vakar man pasakyti žodžiai: kun. Stasio netekimas turėtų įpareigoti visus dabar daugiau dirbti savai organizacijai, savo idėjoms... Šį priminimą norėčiau taikyti ypač mūsų jaunesniajai kartai — ji neturėtų stokoti nei pajėgumo, nei ryžto krikščioniškos kultūros kūrybai ir lietuvių tautos gyvastingumui.

Su kun. Stasiu pirmą kartą susitikau Kaune prieš beveik penkiasdešimt metų. Toji pažintis išsilaikė, nors ir buvo ilgokų pertraukų susitikimams. Prieš daugiau kaip trisdešim metų buvau pirmutinis iš jo pažįstamų Amerikoje sutikęs New Yorke uoste kun. Stasį, atvykusį iš Vakarų Vokietijos pradėti šioje šalyje naują savo gyvenimo tarpsnį — būti Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių kapelionu, dirbti ateitininkų ir skautų gretose, parašyti daug knygų, studijinių veikalų. Šiandien liūdesio ir gedulo akivaizdoje man atitenka privilegija Ateitininkijos vardu atsisveikinti su kun. Stasiu, Viešpaties pakviestu į amžinos ramybės uostą... Atsiminkime jį ir veikla ir malda.

Juozas B. Laučka, Ateitininkų Federacijos vadas, ateitininkų vardu prie a.a. kun. Stasio Ylos karsto Dangaus vartų kapinėse Putname, Ct. (atsisveikinimo žodžio santrauka).

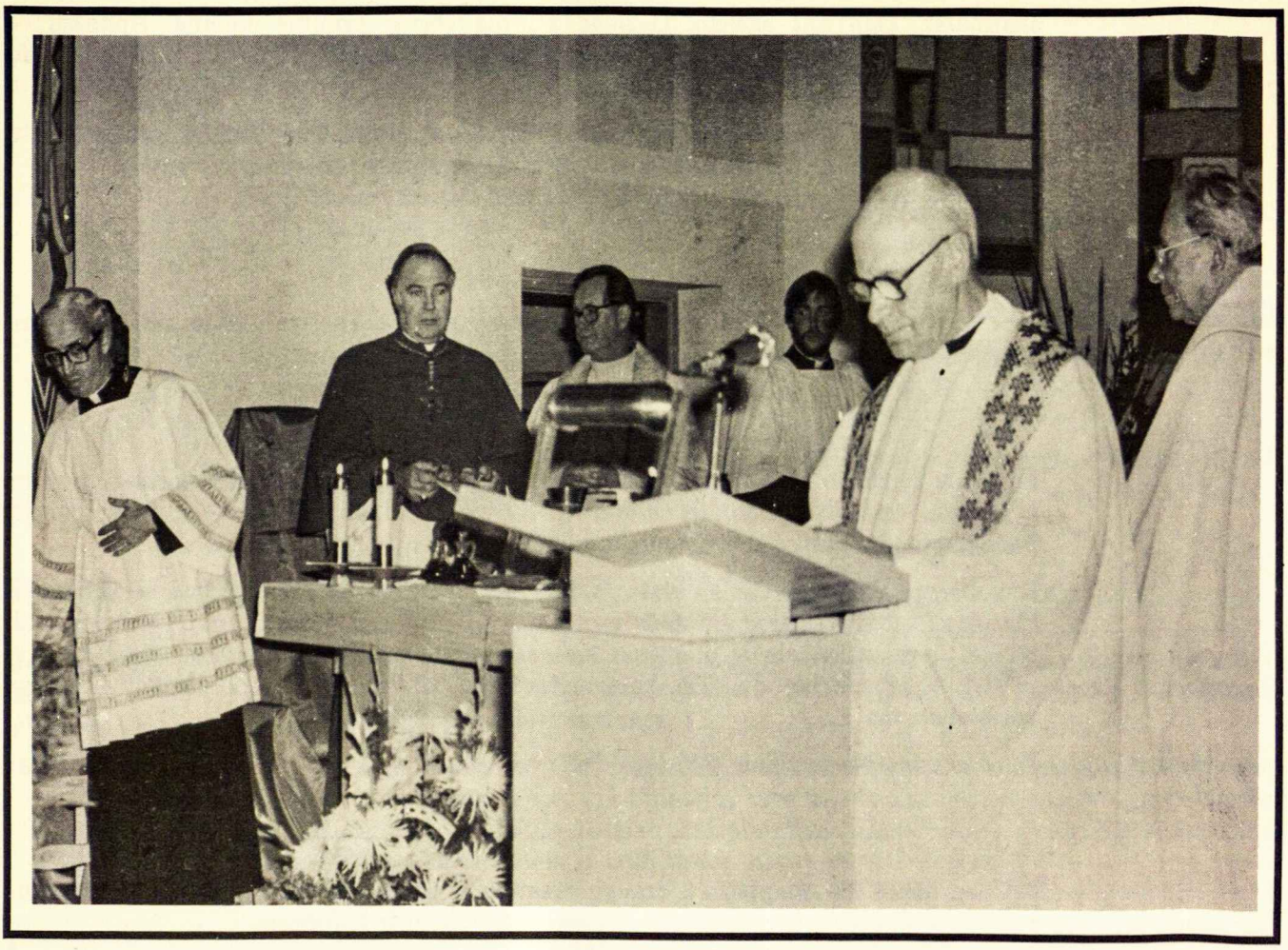

Jau peržengęs savo būties slenkstį.

Tikėti nenustojau nei žmogum nei Dievu:
dar nekvatokit, uosiai pakely sustoję!
Purienos be manęs pražys Tėvynės pievoj —
Man metas jau anapus dunksančių šilojų.

(Juozas Yluvis, „Sutryptame kely", psl. 24)

Prabėgo juoda, kraupi žinia, apstulbino: garbingasis kun. prof. *Stasys Yla* jau anapus šilojų... Ir vis negali tikėti, kad jau jo nei pamatysi, nei kalbant girdėsi...

Jo veikla buvo ypatingai plati, gili ir įvairi. Jis buvo apdovanotas retomis savybėmis: kūrybine dinamika, dideliais gabumais, optimizmu, geraširdiškumu ir šviesiu tyru žmoniškumu. Nepaprasta meilė Dievui, lietuviui, savo tautai ir apskritai žmogui lydėjo visą jo herojišką gyvenimą. Didele širdim, granito žodžiu, broliška ranka jis gelbėjo, kur tik užmatė žmogų rūpestyje, kryžkelėje ar skausme.

Kun. Stasys Yla buvo įdomi ir aukštos kultūros asmenybė. Mokėjo žmogų prakalbinti atvirai ir nuoširdžiai. Pokalbyje sublizgėdavo psichologinėm įdomybėm ir sąmoju. Žavingumas, taurumas, dinamiškumas, ištikimybė, nuoširdumas, užmojų platumas, įtaigumas buvo jam tikros Dievo dovanos.

1943.III buvo nacių areštuotas ir išgabentas į Stutthofo kacetą.

Ten neapsakomai kentėdamas jis grūmėsi dvejus metus (dvejus metus!) prieš žvėris žmogaus pavidalu ir mirtį, išrūkstant pro krematoriumo kaminą.

Kasryt, kai pakeli akis,
tik vieną bokštą vis regi:
ar saulėta ar dargana niūri —
tik jį, tik jį regi. (Kaminas)

Stutthofo koncentracijos stovykloje — pelkynuose, pajūryje, karojo ant jo dryžuoti

skarmalai, kaip ant skeleto. Gelsvas žalsvas veidas priminė mumiją. Aplinkui — pragaras. Kiekviena diena šitame nacių kacete — tai košmaro amžinybė. Jį mušė ir badu marino.

O tačiau visa ta klaikybė neįstengė kunige Yloje sunaikinti žmoniškumo, kad jis teliktų moliu; priešingai — tas žmoniškumas per kankinystę tyrėjo, grynėjo, šventėjo.

Nesinešame pykčio niekam širdyje,
nei keršto niekas neatrastų dvasioj.
(Atradome Tave)

Po dvejų košmaro metų iš pragaro išropojo nei palūžęs, nei palaužtas: tik dar labiau užgrūdintas.

* * *

Putname jis ėmė statyti dvi pilis: iš akmenų — Mindaugo pilį, o iš savo raštų — dvasinę pilį. Mindaugo pilį mūrijo dienos metu miškelyje, dvasinę naktimis — savo kambaryje. Pačiam vienam statyti dvi monumentalines pilis — užmojis titaniškas.

Kun. Stasys Yla — išeivijoje vienas produktyviausių rašto žmonių. Jo temos bei keliamieji klausimai labai įvairūs ir aktualūs: moraliniai, ideologiniai, pedagoginiai, psichologiniai, mergaičių pasaulis, laisvės problema, kaimas ir miestas šių dienų pastoracijoje, siauroji ir pilnutinė katalikybė, dvasinė kaimo krizė ir kunigas, meilė, 12 pasikalbėjimų su mažaisiais, etc.

Jo yra paskelbta daugiau kaip trys dešimtys leidinių.

* * *

1981 m. liepos 25—rugpjūčio 8 drauge vasarojome Grand Bahama saloje. Tenai, paplūdymyje, atsigaivinę ir nuskaidrėję, dviese braidžiojom ir kalbėjom:

— Nejaugi jūs nė kiek nebijot mirties?

— Nė trupučio, — atsakė šypsodamasis. — Juk pats Dievas pamos pirštu, — kunigo Stasio veidas visiškai giedras ir skaidrus, akyse jokio rūpestėlio.

Aš gi visada mirties bijojau, tad ir tylėjau, brisdamas šalia. Kodėl toks didis skirtums tarp mudviejų? Atsiminiau, kaip aš drebulės lapeliu drebėjau bombardavimų metu Vienoje, Drezdene ir Berlyne, o štai kunigas Stasys nieko nebijo, net pačios mirties. Spėjau: viena — gal kad Stutthofo pragare dvejus metus iškentėjo, netgi jau mirtininku paguldytas arti krosnies bei kamino, išlikęs tik per stebuklą; o antra — juk jis titnaginio tikėjimo kunigas, turbūt niekad nesuabejojęs tuo, kas mane sunkiąją valandą užpuola draskyti...

— Tikite, jog ten bus geriau?

— Nepalyginamai.

— Bet tai kodėlgi mes taip nenorim palikti šaltąjį Torontą, ar Putnamą ar baisingąją Čikagą?

— Mielas Juozai. Mūsų dėdės, kai užsigeidė važiuoti į Ameriką, gerai žinojo, kad tenai bus kur kas geriau. Ale kaip graudžiai jie gailėjo samanotų pirkelių, kaip ašarodami jie iškeliavo — —

Ir štai — jo darbų, kentėjimų ir misijos pabaiga! „Atlikta!“

Kun. Stasys Yla jau peržengęs savo būties slenkstį.

Gelia širdį išsiskiriant su tokiu reto gerumo žmogum, su tokiu nepaprastu. Bet jaučiame dėkingumą Viešpačiui, kad mūsų tautai padovanojo tokį brangų didvyrį, kad mes turėjom laimės pabūti su tokia šviesia asmenybe, kad girdėjome jo žodžius, jo sielos mokslą. *Man regis, kun. Stasys Yla buvo žmoniškiausias žmogus, kokį esu kada nors tarp visos eilės man brangiųjų sutikęs.*

Mindaugo pilis liūdna lauks savo karaliūno. Trisdešimt metų su juo draugavę medžiai Putname šlamės jam, lyg gaustų vargonai Kurklių šventovėje — — —

Praeis gyvenimas kaip pasaka —
ir nesugrįš daugiau!
Praeis pavasariai, praeis ir vasaros —
ir nebegrįš daugiau!

Sustos širdis — ji plakė Tau vienam —
ir nebeplaks daugiau!

— — — — — — — — — — —

Kaip pumpurą iškirps mane mirtis,
o Tu įskiepysi į naują medį.
Kaip žvakę viesulas užpūs mane mirtis,
o Tu įžiebsi vėl švytėti!
(Būtis)

...Ir nors žinome, kad kun. Stasys Yla jau atiduotas Putnamo žemei ir Viešpaties begalinei amžinybei, mes gi vis tiek jaučiame jo artimybę, vis tiek girdime jo žodžius, vis tiek regime jo brolišką šypseną.

Juozas Kralikauskas Toronte suruoštoje akademijoje a.a. kun. Stasiui Ylai atminti (paskaitos ištraukos).

Jo dvasia išliks visiems laikams.

Ateitininkija neteko vienos iš giliausių ir veikliausių asmenybių. Asmenybės, kuri ateitininkiškąją misiją vykdė iki paskutinio savo atodūsio. Vykdė visomis žmogiškomis galiomis, lydimomis Dievo malonės.

Amžinos atminties kun. prof. Stasys Yla yra išsireiškęs: misija angažuoja ir veiki Siuntėjo valia, pavedimu. Veiki, kol Siuntėjas tave pasišaukia. Jo gyvenimo kelias skleidėsi per ateitininkiją. Jo paties žodžiai: „tai pilnutinės pasaulėžiūros ir pilnutinio gyvenimo kelias. Kelias, kuris sueina iš trijų taškų: tiesos, gėrio ir malonės".

Mirė kun. prof. St. Yla. Bet jo darbų vaisiai, jo žodis, jo pavyzdys, jo dvasia ateitininkams išliks visiems laikams. O 10-tojo ateitininkų kongreso metu jo pateikta mintis „Tolyn į laiką, giliny į gelmę" nuolat ir nuolat gaivins ir stiprins ateitininkiškąją misiją ir skatins vis tobuliau vykdyti jo didįjį troškimą — visiems tapti Kristaus rankomis, kurios padėtų daugeliui.

Dr. Ona Gustainienė Toronto ateitininkų vardu Toronte surengtoje akademijoje balandžio 10 d.

Jaučiau didelę jėgą, kuri sklido iš jo.

Atėjo nelemta žinia, sukeldama begalinį skausmą ir liūdesį, kad Amerikoje mirė kun. Stasys Yla, pedagogas, auklėtojas, mokytojas, rašytojas ir poetas. Esu tikras, kad jo vardas ir atminimas bus tinkamai paminėtas viso pasaulio lietuvių tarpe, tačiau tebūna leista ir man čia šį mielą ir kilnų kunigą nors keliomis eilutėmis prisiminti, kaip pažįstamą, bendradalį, kaip brangų draugą ir krikščionį. Turėjau didelę garbę kvėpuoti tuo pačiu oru, dalintis ne kartą ta pačia antklode, valgio šaukštu ir jausti jo širdies plakimą, kai gyvenome dvejus metus Stuthof'o koncentracijos stovykloje tame pačiame kazemate. Mačiau, kokią šviesą jis aplink save skleidė savo kilnumu, paniekintas ir nužmogintas, jaučiau tą didelę jėgą ir stiprybę, kuri sklido iš jo ir stiprino, kai alkio ir sunkaus darbo iškankinti, grasinimų ir keiksmų išgąsdinti rinkdavomės aplink jį, ieškodami vilties, paguodos ir ištvermės.

Išsiilgusi tėvynės, nebaigusi šimtų darbų, nesulaukusi svajonių išsipildymo švelni ir kilni šio kunigo siela stos prieš savo kūrėją, kurį jis taip gerbė ir mylėjo, rami, nes žinojo „kad be mirties negali būti prisikėlimo".

Daugel metų atgal spygliuotų vielų, sargybos bokštų ir niūraus krematoriumo šešėlyje jis parašė eiles apie nepaliaunamai rūkstantį baisų kaminą:

Kasryt, kai pakeli akis,
Tik vieną bokštą vis regi;
Ar saulėta ar dargana niūri —
Tik jį, tik jį regi.

Pratįsta dūmų vėliava
Juodu šešėliu pro tave,
Ir krinta iš po jos maži,
Juodi žiedai veidan.

Pažįstami, savi žiedai — —
Ir Kazį, Zigmą pamatai,
Išeinančius kažkur toli —
Į laisvę, į namus dausų šaly — —

Kasryt, kai pakeli akis,
Išaugantį į dangų jį regi,
Ar saulėta ar dargana niūri —
Savos eilės vis lauki ten, pro jį.

Nugalėjęs žmogaus paniekinimą ir palikęs tik turtus savo kilnių minčių, be pykčio ir pagiežos jis išėjo, esu tikras, su ta pačia ramia šypsena, su kokia ir gyveno visą savo gyvenimą.

Aleksandras Kantvilas

Aleksandras Kantvilas, su a.a. kun. St. Yla kalėjęs Stutthof'o koncentracijos stovykloje, dabar gyvenąs Hobarte, Australijoje.

IŠ A.A. KUN. STASIO YLOS IDĖJINIO PALIKIMO

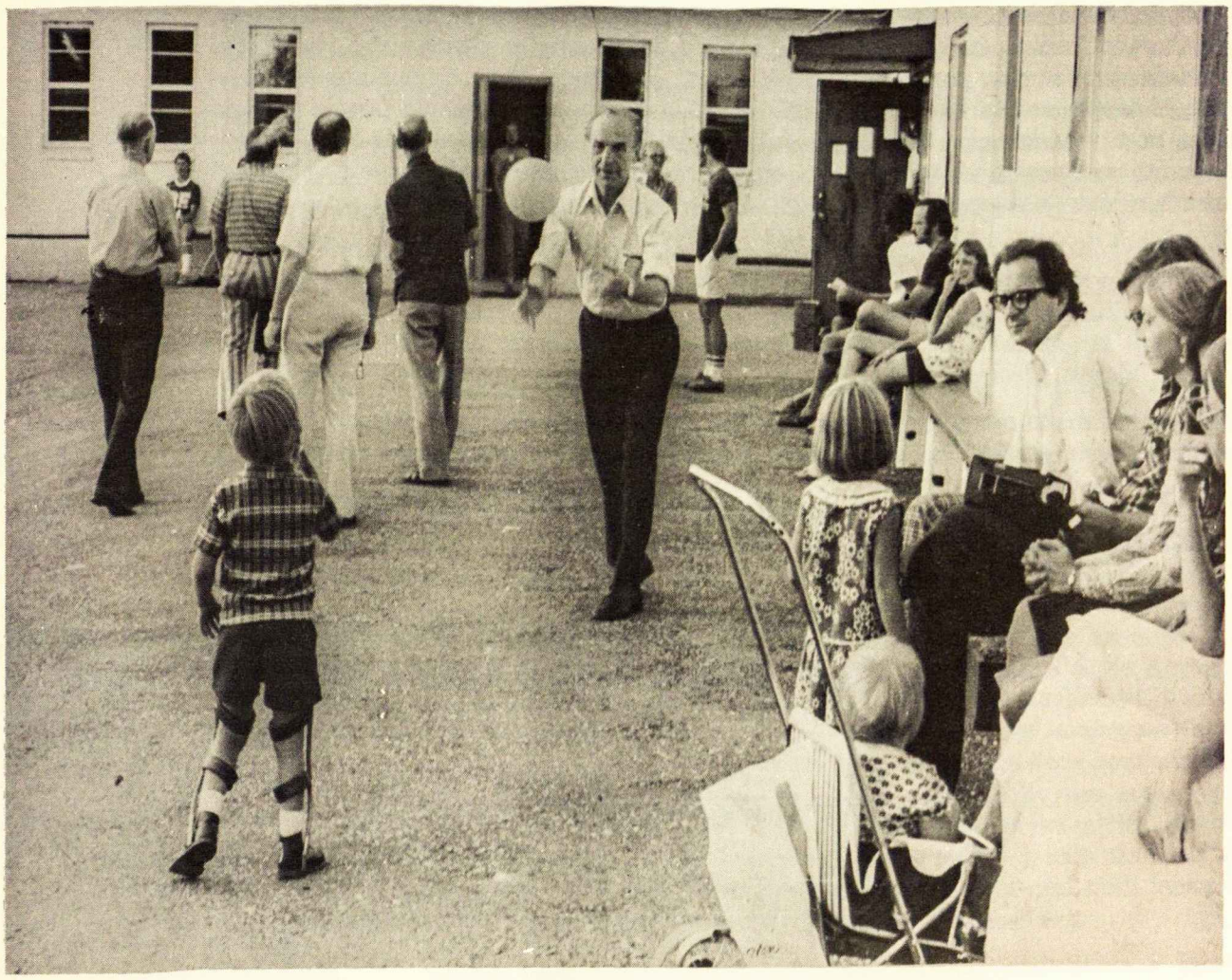

Meilė — tikriausia realybė.

Niekas neabejoja, kad meilė yra pati tikriausia realybė, nors niekas nėra *pilnai* jos aptaręs. Žmogiškos meilės priežastys, pasak Pascalio, neprieinamos mūsų protui. Ji sunkiai suvokiama savo esmėje, dar labiau savo pasireiškime. Atsakyti, kas jį, dar nepajėgė joks kabinetinis mokslo raštas, joks iškalbingas retorikos žodis, joks lakus romano vaizdas. Kiekviena tikra meilė, paradoksiškais Fr. Mauriaco žodžiais, yra pamišimas...

Tačiau mes bandom ieškoti atsakymo, kaip bando kiekvienas, kurs myli ir, būdamas žmogum, negali nemylėti. Išskirtinos teisės šiame klausime niekas neturi, nes meilė yra bendra visiems žmonėms. Ar tas, kurs pats išgyveno ją „iki dugno", pajėgs — apsvaigęs ar apkartęs — pasakyti daugiau, mes nežinom! Širdies krauju išrašyti puslapiai tačiau ne vienam padeda nujaust, kokių gelmių turi šis žodis, kurį vadiname *meile.*

Meilė, 1947, 1 psl.

Reikalas išsiaiškinti laisvės esmę

Negalima nevertinti sveiko tautos instinkto, vedančio į savivaldos laisvę. Tačiau instinktinis veržimasis būdingas daugiau primityvioms tautoms, ieškančioms kelio į civilizuotos ir kultūringos tautos plotmę. Šiame kelyje jas lydi viena didžiausių grėsmių —

siekti laisvės be jos turinio. Masei revoliucinti ir išvesti ją į politinę laisvės kovą kaip tiktai užtenka formalinės laisvės. Net dar daugiau: galvojant tik politiškai, tokia laisvė, atsieta nuo turinio, patikina didesnį beatodairiškumą kovoje su beatodairiškais laisvės pavergėjais. Taip primityviškesnės tautos, pereidamos šiuo formaliniu keliu iš pavergimo į laisvę, išgyvena skaudžių sukrėtimų. Jos sulaužo savyje turimus natūralius laisvės turinio pradmenis ir ilgesnį laiką nepajėgia pačios atsitiesti.

Mūsų tautai šis perėjimas į kultūrinės tautos kelią, pradėtas ypač su „Aušros" laikotarpiu, pareikalavo formalinės laisvės duoklei paaukoti daugiau nei pusšimtį metų. Jeigu mūsų nepriklausomybė būtų prasitęsusi ligi dabar, gal jau būtume tą pereinamąjį tarpsnį išgyvenę ir pasukę savitu kūrybinės laisvės brendimo keliu. Nūnai naujoji vergija pratęsia mūsų negatyvią kovą ne tik už išorinę, bet ir už vidinę laisvę. Negausios mūsų jėgos ir brangi mūsų energija vėl turi eikvotis atgijusiai ir paaštrėjusiai formalinei laisvei kurstyti arba šios laisvės vienpusiškumo grasai pašalinti.

Šiose sąlygose, kaip sakyta, vėl atgyja didžiausias interesas politikai ir jos primatui. Tai yra laikinio reikalo ir kartu tam tikro dvasinio lūžio ženklai, rodą sumenkusį mūsų pajėgumą rinktis ir kitas, laisvės turiniu paženklintas, veiklos sritis. Tuo aiškintinas sumenkęs kritiškumas revoliuciniams laisvės šūkiams ir beturininiams (bepasaulėžiūriniams) laisvės „idealams".

Šis posūkis, manding, daugeliui yra nesuprastas, neišsiaiškintas, nepagrįstas. Tai ir yra pati didžiausia grastis tautinei sąmonei ir dvasiniam, kultūriniam tautos brendimui.

Kaip tik dėlto iškyla gyvas reikalas išsiaiškinti laisvės esmę, atsekti formalinės laisvės pažiūrų kilmę bei raidą ir įvertinti formalinius laisvės šūkius.

Laisvės problema, 1956, 8-9 psl.

Kun. S. Ylos pastatyta iš vienuolyno apylinkėj surinktų akmenų Mindaugo pilis. Viršuje, pilį „perėmusi" dail. A. Vitkauskienė-Merker. Žemai, svečių tarpe pats statytojas kun. S. Yla.

Santuokoj mokyti, pašventinti, vadovauti.

Žmonijos istorijoje nėra nieko taip sena, natūralu, taip visuotina, kaip šeima. O tačiau kiekviena šeima yra kažkas nauja, individualu-asmeniška su naujais ieškojimais, deriniais, sprendimais. Šeima kiekvieną sykį yra kuriama; kuriama visu žmogaus dvasinių galių angažavimu; kuriama visą laiką.

Pradinis žingsnis, kurį nūnai darote, yra iškalbus savo turiniu, prasmenimis, simboliais... Atėjot kaip du individai, o grįšit kaip vienas. Šiame momente bus įvykusi jungtis dviejų valių, dviejų širdžių, dviejų asmenybių. Toks buvo Kūrėjo planas, kad du būtų viena. Toji jungtis — vienybė, kurią jūs deklaruosite laisvu sutikimu, bus sankcionuota Aukščiausios Valios, — ir tai bus judviejų santuoka. Ši santuoka pasidarys ir sandora su Dievu — gili, subtili ir neatšaukiama... Šį sakramentą jūs teiksite patys vienas antram. Tai reiškia — jūs atliksit pirmąjį kunigiškąjį aktą. Būsit nuo šiolei ne tik žmona ir vyras, bet kunigai savo šeimoje ir, neužmirškit, su tuo jums teks trejopa pareiga: mokyti, pašventinti ir vadovauti vienas antram ir ypač savo vaikams.

„Jaunavedžiams", *Ateitis,* 1976, 6 nr., 200 psl.

Ateitį regim tėvynės laimingą.

Tėvynės ateitis, nežiūrint geriausių ir idealiausių pastangų, gali būt tik reliatyviai laiminga. Tėvynės rojumi gali tikėti tik vaikas ar nepataisomas romantikas. Realus, gyvenimiškas žvilgsnis regi Tėvynės laimę tik jos žmonių charakterio išlaikyme, darbe ir kovoj už laisvę, gerbūvį, tvarką ir kultūrą. Yra apgauli laimė, kurios laukia ne vienas, — tai laimė nieko neveikti, džiaugtis gyvenimu, kurį kiti kuria ar jau sukūrė. Kuriančiųjų ir kovojančiųjų laimė yra ir Tėvynės laimė dabartyje, o taip pat ji bus ir ateityje. Kova tuo tarpu vyksta už laisvės atgavimą, bet platesniame maste ji niekada nesiliaus. Net laisvę atgavus, net trispalvei suplevėsavus virš visų Tėvynės sodybų, kova už laimingesnę ateitį eis ir nesustos. Kas iš anksto sau pasistato kovos terminą, kas laukia kada nors pergalės, kad galėtų ramiai padėti ginklus, tas blogai supranta savo ir Tėvynės ateitį, ypač laimingą ateitį. Kas liaujasi kovojęs, tas nusigręžia nuo Tėvynės, tas jau miršta. Kovotojui visiškai nesvarbu, ar Tėvynė pripažins jį didvyriu, ar jos vaikai jį, kaip pranašus nukryžiuos ir akmenimis užmuš. Asmeninės laimės atsisako tas, kas nori nešti laimę kitiems; jo laimė yra save atiduoti kovoj ir kančioj, darbe ir nerime.

Toks yra laimės supratimas šioje žmogiškoje būtyje. Aišku, joks leistinas laimės spindulėlis nėra uždraustas kiekvienam. Ateitininkas yra ir lieka žmogus ir nieko žmogiško, išskyrus pikta, jam nėra draudžiama. Teisingai sako Arnoldas Rademacheris, kad juo žmogus labiau yra žmogumi, t.y. dvasine būtimi, juo labiau jis yra šventas. Taip suprasto šventumo ateitininkas gali linkėti ir Lietuvos ateičiai. Tėvynė bus laimingiausia, jeigu ji galės tikrai ir užtarnautai vadintis šventoji Lietuva.

Visi, kas taip supranta Tėvynės ateitį, yra ateitininkai, nors tuo vardu nesivadintų ir niekad jų eilėse nebūtų buvę. Ateitininkija, švęsdama savo 40 metų sukaktį, galėtų tik džiaugtis, jei jos idėjos, jos dvasiniai nusiteikimai išsiplėstų toliau ir plačiau už jos organizacijos ribų. Kas tiki į Tėvynės ateitį, kaip tikintis krikščionis inteligentas, kas kovoja ir kuria, tas jau priklauso ateičiai, tas yra ateitininkas. Ateitininkų sąjūdžio nariai būtų neleistinai nekuklūs, jeigu save statytų aukščiau už tuos ateitininkus, kurie nėra jų eilėse. Tai, ką šis sąjūdis daro ar siekia, yra tik jų pareiga ir uždavinys prieš Dievą, sąžinę ir Tėvynę.

„Ateitį regim tėvynės laimingą", *Ateitis,* 1951, 2 nr., 7 psl.

Parodyti Kristų mumyse.

Žmonijos pareiga grįžti prie pastovios, dalykų prigimtin įdiegtos Dievo tvarkos. Šitą pareigą jaučia kiekviena jautri sąžinė. Bandymų daug, ir mes žinome begales pasiūlymų. Rousseau siūlė grįžti į gamtą, nes joje pulsuoja ta tyra Dievo tvarka. Ir grįžo daugybės, bet, gamtos grožio užliūliuoti, užmiršo jos Kūrėją.

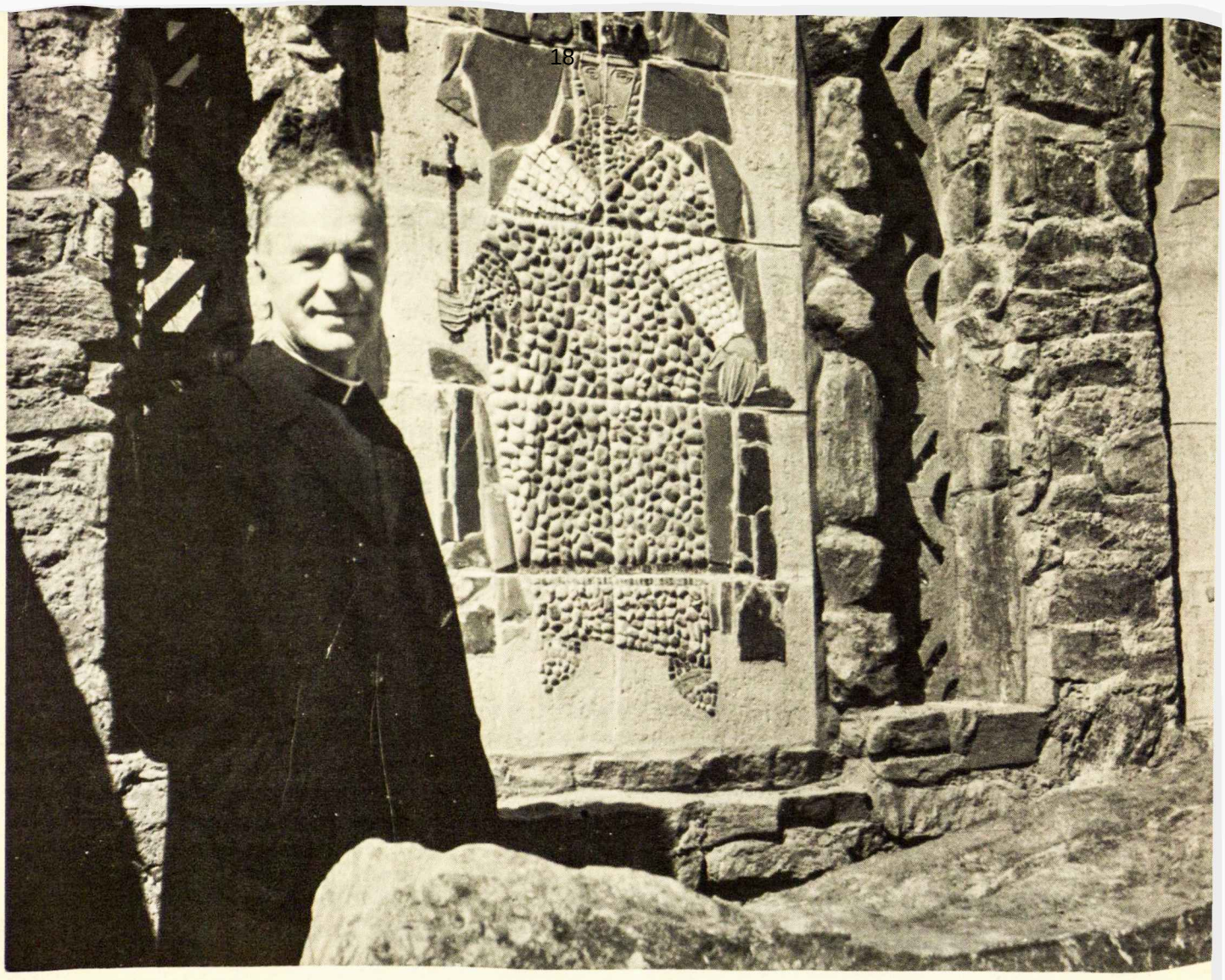

Kun. S. Yla prie Mindaugo pilies; dešinėje, A. Kašubienės mozaika.

Grįžti reikia į pilną ir gyvą Dievą — Tą, kurs yra matomas per savo siųstąjį Kristų, kurs buvo ir yra mumyse. Pasaulio sąmonė negali ištrinti didžiausio istorinio fakto: Kristaus buvimo! Per Jį, su Juo ir Jame atėjo pasauliui naujas žodis, nauja tvarka ir naujas veiksmas. Kas neveikia su Kristumi, tas veikia prieš Jį ir Dievo tvarką.

Kas tiki Kristų, tam nereikia šito įrodinėti. Kas netiki, tam įrodyti negalima — bent protu; tam galima parodyti Kristų mumyse — gyvą, veikiantį, kalbantį. Ne savo žodžiu ir ne savo veiksmu mes galim atnaujinti pasaulio sąžinę ir sąmonę, bet Kristumi, kurs kalba ir veikia mumyse.

„Atnaujinimo šauksmas", *Ateitis,* 1949, 3 nr., 7 psl.

Ateitininkų misija.

Taip mes šlubuojam ligi dabar, neįsibėgėdami. Mums vis dar sunku suvokti, kad esminiai dalykai yra sąjūdinis momentas ir kristocentrinis akcentas. Jei stovim ant kristocentrinio pagrindo, tai ir mūsų misija turėtų būti aiškiau aptarta ne vien visuomeniniu-kultūriniu požiūriu, bet ir dvasiniu-kristiniu.

Visuomeninis veikimas ir vadovavimas be dvasinių-moralinių tikslų darosi ir toliau darysis vis labiau techniškas. Ideologinis parengimas, jeigu jį ir geriausiai išvystytume, be kristinio akcento gali likti racionaliai šaltas ir apskaičiuotas. Visa tai nepatenkina brandesnių narių ir neveda pačios organizacijos į tikrąją paskirtį.

Mūsų sąjūdžio misija turėtų artėti į Kristaus misiją. Kristus yra Tiesa, Kelias ir Gyvenimas. Žmogiškoji tiesa mūsų veikloj turėtų būt labiau susieta su dieviškąja-kristine. Žmogiškasis maloningumas turėtų būti suartintas su kristine malone, o žmogiškasis gėris, kilnumas bei orumas įveiksmintas susiderinimu su Dievo valia. Mes nieko neatsisakome ir neturėtume atsisakyti iš to humanistinio auklėjimo bei veikdinimo, kurį lig šiol esam

vykdę ateitininkuose. Tačiau labiau ir labiau turėtume įkristinti tas pastangas taiklesniu savo narių mokymu, jų pašventinimu, jų dorinimu.

Ateitininkai buvo toks sąjūdis, kuriam rūpėjo duoti krikščioniškus standartus šeimai, mokyklai, visuomenei, tautai ir Bažnyčios bendruomenėms. Ateitininkai šią misiją atsinešė pačiu savo gimimu. Ir šis sąjūdis buvo gyvas tol, kol savo misiją jautė. Kai ši jausena imdavo blėsti, ateitininkai prarasdavo savo vidinę dinamiką.

„Ateitininkų misija", *Ateitis,* 1975, 5 nr., 134-135 psl.

Čiurlionio vizija, ateitininkų misija.

Ateitininkų sąjūdis buvo dar vystykluose, kai Mikalojus Čiurlionis piešė savo viziją: Lietuvos vytis šuoliuoja nuo primityvių gamtos kalnelių į arkų, didkelių ir miestų krantą; savo šuolį vytis daro per gilią prarają, kurioje stiebiasi rytietiškos bonios. Ši čiurlioninė vizija netrukus darėsi realybe, nes Lietuva sparčiai svėrėsi iš primityvinės kultūros į intelektualinę ir vadavosi iš Rytų kultūros pėdsakų.

Šis įvykis sutapo su pastangom atkurti savąją nepriklausomybę. Kovos už nepriklausomybę buvo realesnės, tat gyvai įsibrėžė mūsų sąmonėje, pergyvenimuose, istorijoje. Tuo tarpu pirmasis — kultūrinis žygis — liko neapčiuoptas ir ligi šiol dar neišsiaiškintas. Šiame žygyje ateitininkai ir bus atlikę didžiausią vaidmenį. Jų sąjūdžio misija būtų sunkiai pasveriama be žvilgsnio į tą persilaužimą, kada tauta turėjo susirasti savitą kultūrinį kelią, tinkamą naujiems laikams, būtiną savitam valstybės gyvenimui.

Kai ateitininkai gimė, nemaža dalis inteligentinio jaunimo svėrėsi tarp revoliuciniomarksistinio internacionalizmo ir savojo tautiškumo. Jų tautiškumas buvo išaugęs romantinėj atmosferoj, pažadintoj basanavičinės *Aušros.* Susilietęs su realistine revoliucine srove, jis pasirodė neatsparus; be to, jis buvo verčiamas atsisakyti tokių „prietarų", kurių laikėsi tautos kamienas, būtent — religijos, etikos, tautinių papročių, tradicijų, įprastinių socialinių santykių. Ateitininkai pasirinko kelią, kuriame tautinė vertybė neišsiskyrė iš vertybių visumos, kaip ir liaudyje.

Lietuva per šimtą metų buvo gręžiama į Rytus, ir tai sukūrė gilią prarają, kurią vaizdavo Čiurlionis vyčio vizijoje...

Dar prieš nepriklausomybės atgavimą susidūrė Lietuvoj dvi inteligentinės kryptys: rytietinė, atsinešta iš Rusijos, ir vakarietinė, atstovaujama daugiausia ateitininkų. Šios kryptys rungėsi ir nepriklausomybę atgavus... Toji rungtis, užtrukusi apie 25 metus, nepriklausomybės pabaigoj jau buvo išsibaigianti išsilyginimu ir vakarietinės krypties persvara. Ateitininkų iniciatyva stipriau pasuko į savo kultūros puoselėjimą...

Ateitininkams ilgiau priklauso kultūrinės iniciatyvos vadžios. Jų spauda buvo aukšto europinio lygio. Ypač stipriai jie pasireiškė literatūriniais talentais. Ateitininkų jėgos gilias šaknis leido ir švietimo baruose, o vėliau moksliniame darbe. Sunku būtų visą tą kultūrinį Lietuvos šuolį apžvelgti jo plotyje ir ypač jį pasverti kokybine prasme. Lengviau suvokti ir apčiuopti tokį socialinės revoliucijos reiškinį, kaip žemės reformą, nes ji buvo labiau ribota. Ši kultūrinė revoliucija buvo šakota ir konkrečios pasekmės mažiau apčiuopiamos, o be to kaip pasversi visą tą mostą, dinamiką, entuziazmą, tikėjimą, pastangas, atkaklų ir patvarų veržimąsi?

Ateitininkų misija šia prasme nėra baigta, nes kas atkurta — tenka išlaikyti. Antra vertus, kraštas vėl atgręžtas į Rytus ir neriamas į marksistinės revoliucijos sūkurį. Revoliucinės bangos senu ir atnaujintu marksizmu plaka ir Amerikos krantus. Praeities misija šaukia ateitininkus į dabarties rungtynes kitoj skalėj, kitu mastu. Bet tai nėra vienų ateitininkų reikalas, kaip ir praeity ne vieni ateitininkai laimėjo kultūrines rungtynes. Ateitininkams dirvą parengė toji kultūrinė katalikų veikla, kuriai vadovavo vyskupas Valančius ir tęsė Pakalniškis, Tumas, Jakštas; be to, ateitininkai turėjo užnugarį tautos kamiene — liaudyje, kuri atlaikė rusifikacijos atakas ir išlaikė vakarietinės krikščionybės vertybes. Ateitininkų misijai šuolio krypties, mosto ir derinio ir šiais laikais reikia.

„Čiurlionio vizija — ateitininkų misija", *Ateitis,* 1971, 4 nr., 100-102 psl.

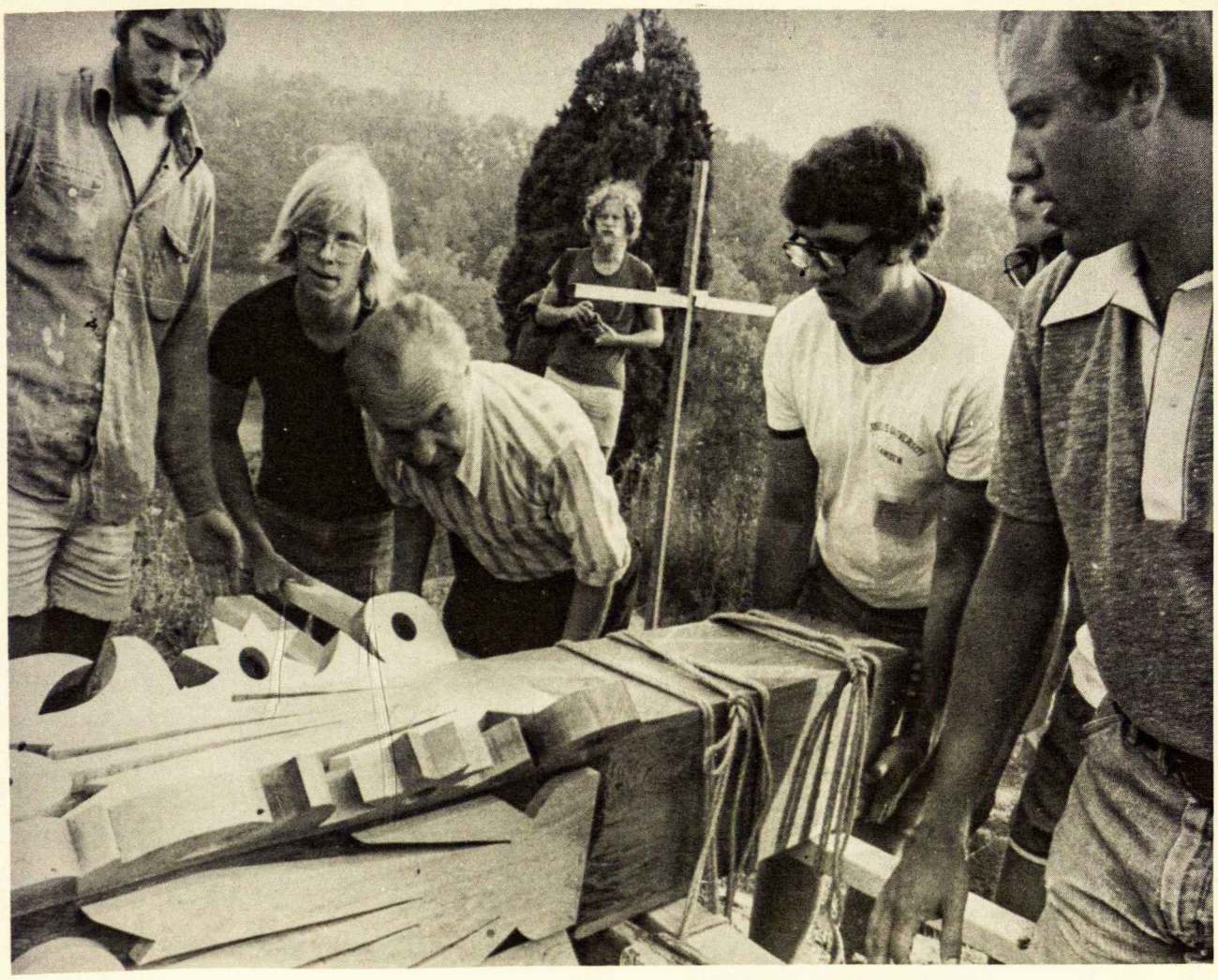

Kun. S. Yla su studentais apžiūri Kryžių prieš statymą ant „Kryžiaus kalno", Dainavos stovykloje.

Mums reikia audros ir ugnies.

Išpažinti sunkiau nei deklamuoti ir deklaruoti. Sunkiau išsiskirti, negu bėgti paskui madą. O *išsiskirti buvo pagrindinis šūkis* Dovydaičio deklaracijoj. Ateitininkai tuo ir buvo nauji anomis dienomis, kad atstovavo kitokias pažiūras, kitokį gyvenimo stilių. Išsiskirti reikia ypač dabar, kai aplinka demoralizuoja, kai pažiūros svyra agnostikon ir ateistikon. Dabartis juk nemažiau nihilistinė, kaip buvo praeitis. Materialinė gyvenimo samprata ir hedonizmas užgožia vis labiau dabarties akiračius. Ir tie, kurie reaguoja prieš materializmą, vieni darosi anarchistais, kiti narkotikų vartotojais.

Mes patys kasdienėjam su šių dienų pilkąja mase. Kasdieninam tai, kas kilnu, kas šventa. Nebelaikom vertybėmis gero elgesio, pagarbos, švelnumo ir santūrumo. Mažinam moralinį lygį šeimoj ir to reikalaujam iš vadų organizacijoj. Dar vertinam tautiškumą, bet ar dėl to, kad jis žmogų padaro pilnesniu? Dar jį deklaruojam lyg principą, bet jam įgyvendinti nebenorim aukos. Juk nesvarbu, į kurią bažnyčią nueisim — lietuvių ar nelietuvių: „visur tas pats Dievas!" Jei ateitininkai parodytų tautiškumo pavyzdį šiuo atžvilgiu, gal ir kiti pasektų. Jei ateitininkai labiau skaitytų savo lietuvišką spaudą bei knygą, gal ir spaudos reikalai kitaip atrodytų.

Štai kur ir kodėl gali suklupti mūsų organizacinis ir misijinis tęstinumas. Mes liksim ateitininkais, bet ar bebūsim tie patys savo dvasia? Būsim kartu, laikysimės lyg šeima, bet kuo beišsiskirsim? Džiaugsimės savimi, bet ar save dalinsim visuomenei ir tautai, ar jai nešim šviesos, drąsos, stiprybės?

Gyvenam II Vatikano šūkiu *atsinaujinti.* Ir patys turim šūkį: visa atnaujinti! Moksleiviai ir studentai savo vietovėse kartojo: sukruskim, įsijunkim, atsinaujinkim! Ar šiuo kongresu išjudės, sukrus, atsinaujins visa ateitininkija? Sesės ir broliai, prisipažinkim be iliuzijų ir savęs apgaudinėjimo, kad susirinkom į šią emigrantinę lietuvių sostinę ne geresnėj padėty, kaip anuomet žvejai — pasimetę, pavargę, išsiblaškę, įbauginti netikros ir neramios dabarties. Dar neišsiskirstom namo, dar esam kartu su savo vyskupais, dvasios

vadais ir vadovybėmis. Jaučiam, mums per maža kongresinės demonstracijos ir deklaracijų — kažko dar laukiam. Tikim savo tikėjimu, viliamės savo sąjūdžiu, bet ar tikim, kad be Šventosios Dvasios mes neišeisim iš šių namų, negrįšim iš šio kongreso geresni ateitininkai, atnaujintojai savo šeimų, savo visuomenės, savo organizacijos? Mums reikia audros ir ugnies — supurtančios, persmelkiančios, uždegančios. Reikia dabar, reikės ypač ateinantiems dešimtmečiams.

„Ar būsim po kongreso geresni ateitininkai?“, *Ateitis,* 1970, 9 nr., 297-298 psl.

Ne skaičiai, o dvasia.

Baigėm X-tąjį savo kongresą. Atšventėm savojo žurnalo 70-metį. Priskaupėm minčių ir įspūdžių, padarėm nutarimų. Klausimas, kas toliau? Kokios perspektyvos ateičiai?

Į ką gi atremtos mūsų viltys? Ar tik į organizaciją bei ideologiją, ar gal į asmenis, kurie bręsta, turėtų subręsti, plačiomis ir atsakingomis asmenybėmis. Gerai organizuota ir mūsų Bažnyčia, turinti brandų turinį, tačiau pirmon eilėj jinai atsiremia į asmenis. Asmeninis atsinaujinimas šeimose, visuomenėje, tautose jai labiausiai rūpi. Ir Kristus nekūrė sistemų (jų ir negriovė) — ėjo tiesiai prie žmogaus.

Jei statysim asmenį pirmon eilėn ir ugdysim jo kokybę, tada netaip jau svarbūs mūsų skaičiai. „Nebijok, mažoji kaimene, — kalbėjo Kristus, — jūsų Tėvas panorėjo atiduoti jums karalystę“ (Lk 12, 32). Ne skaičiai apsprendė Kristaus palikimą, o dvasia asmenų, kurie nešė ir išnešė naują sėklą į tautas.

Daug ką pakeitėm savo veiksenoje nuo anų pirminių sąjūdžio dienų ir vėlesnių — Lietuvoj ir Vokietijoj (tremtyje); brendom ir šakojomės, gludom ir sklaidėmės, — ir mokėmės. Ir nūnai gręžiamės nuo paradinio į darbinį kelią. Pradedam, man regis, akyliau pastebėti, kokia mūsų pagrindinė veiklos šaknis bei ašis ir kokios mums reikia motyvacijos. Tuos dalykus nebūtinai deklaruosim ar deklamuosim. Svarbu, kad remtumės daugiau išvidiniais, akstinais ir iščentrine jėga.

Šitoks nusiteikimas, man regis, švystelėjo ir šiame kongrese. Gal jis labiau įsibrėš ir asmeniškame mūsų būvyje ir vienetų veikloje. Patys kildami, tolydžio kelsim ir kitus, ir būsim tie, kurių ateitis bus glaudžiau susieta su pačiu mūsų tikėjimu ir jo šaknimis. Tada mes grumsimės, nebosim aukų, kaip tai darė daugelis ateitininkų prieš mus ir daro nūnai Lietuvoje. Būtų apgaulu laukti greitų išorinių rezultatų po šio kongreso. Jie bus — neabejotinai ir pasireikš tyliau kitu būdu. Tik skaitykim ženklus. Tik prašykime gerojo Dievo ištvermės.

Pamokslas baigiantis *Ateities* Jubiliejiniam kongresui „Tolyn į laiką, gilyn į gelmę“, *Ateitis,* 1982, 3 nr., 68-69 psl.

Ateitininkų jubiliejinėj stovykloj 1975 m.: E. Narutienė, K. Pemkus, kun. S. Yla, buvęs Federacijos vadas P. Kisielius, C. Surdokas ir J. Žilionis.

Kunigo STASIO YLOS poezija

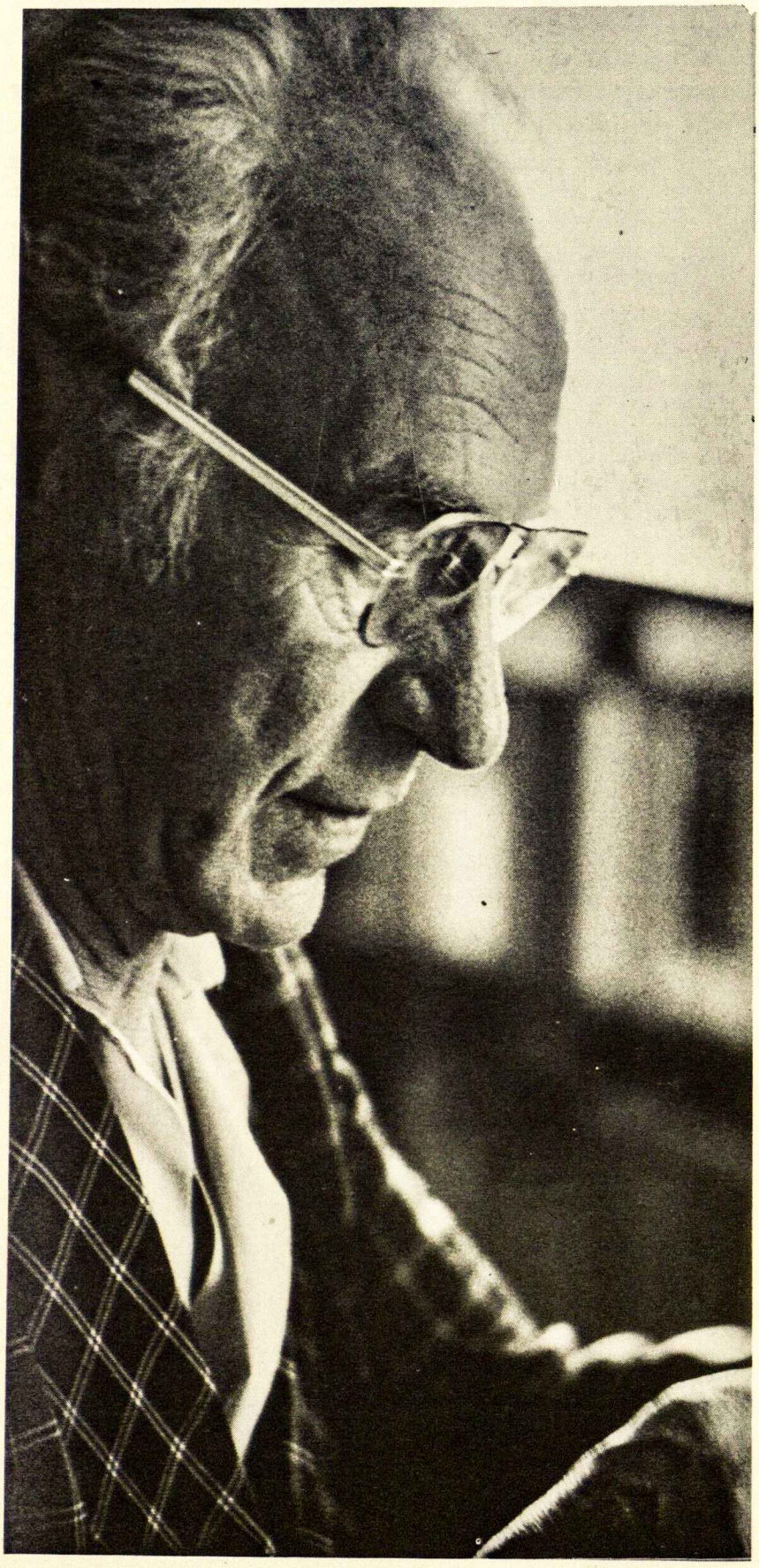

IŠBAIGTI KĄ PRADĖJĘS

Skubi veržies
pro akmenis,
gręži akis
į pradmenis.

Sustoji ties
užuoteka,
žvalgais atgal
į ištaką.

Veji nei lino
pluoštą,
veri į raštų
juostą.

Skubi plakies
lyg vėjas
išbaigti
ką pradėjęs.

GRĄŽINS TAVE PAEŽERĖN

Užteks tau akmenėlių
paežeriuos —
svaidyk į tolį,
į naujus krantus,
ar bars tave
ar džiūgaus broliai,
neimk širdin,
jaunyste!

Ateis į tavo būvį
dienos kitos —
granitą ritinsi,
statysi bokštą,
grįsi grindinį,
kur nieks nevaikšto,
tik medžiai šlama,
šakos ošia.

Ir kuris širdin
granito nuotrupos,
ir aitrins lūpas
prakaitas,
vilios dangaus mėlynė,
šauks akis nuo rankų —
neatšauks.

Kai saulė kils iš ryto,
grąžins tave
paežerėn,
kai leisis vakarop,
tu atsisveikinsi
granitą.

SALOJ

Debesys ir uolos
supa salą.
Sodai ir vynuogynai
slepia langus.
Klausykitės, atėję,
bangų ir žuvėdrų,
tik nežvelkit į akis,
nebandykit atspėt —
džiaugiuos ar verkiu.
Tik neklauskit,
ar ši sala
buvo man prieglobstis.

DRAUGAMS

Sugrįžot
iš taigos,
o aš negrįžtu.

Audra išskyrė
ir atžymėjo
suskaldytu kryžium
jus ir mus.

Rankas sudėjom
vilties žvakėn,
prigludom arčiau
žemės, —
nutilom.

Ar išbaigsim
ką pradėjom?
Ar besusitiksim?
Kada, kelintoj stacijoj?

LAIKAS

Nelaukiu vakaro — ateis,
nešaukiu ryto — išbus;
jei laukčiau, šaukčiau,
diena ar būtų kitokia?

Mirties nelaukiu — ateis;
jei laukčiau, kviesčiau,
ar būtų kita viltis?

Skubu įminti grūdą dirvon
ir delsiu ligi aušros;
skubu ar delsiu
laikas neklausia kodėl.

KITO NETURIU

Nesu patenkintas
tavim, žodi,
o gal savim —
trūksta spalvos,
skambesio,
drąsos,
ugnies —
išplaktas lūpose,
suspaustas eilutėse,
kitaip prabilt
norėjęs,
kitaip suprastas...
o tačiau kito,
kaip tu,
taip ištikimo,
taip artimo,
neturiu.

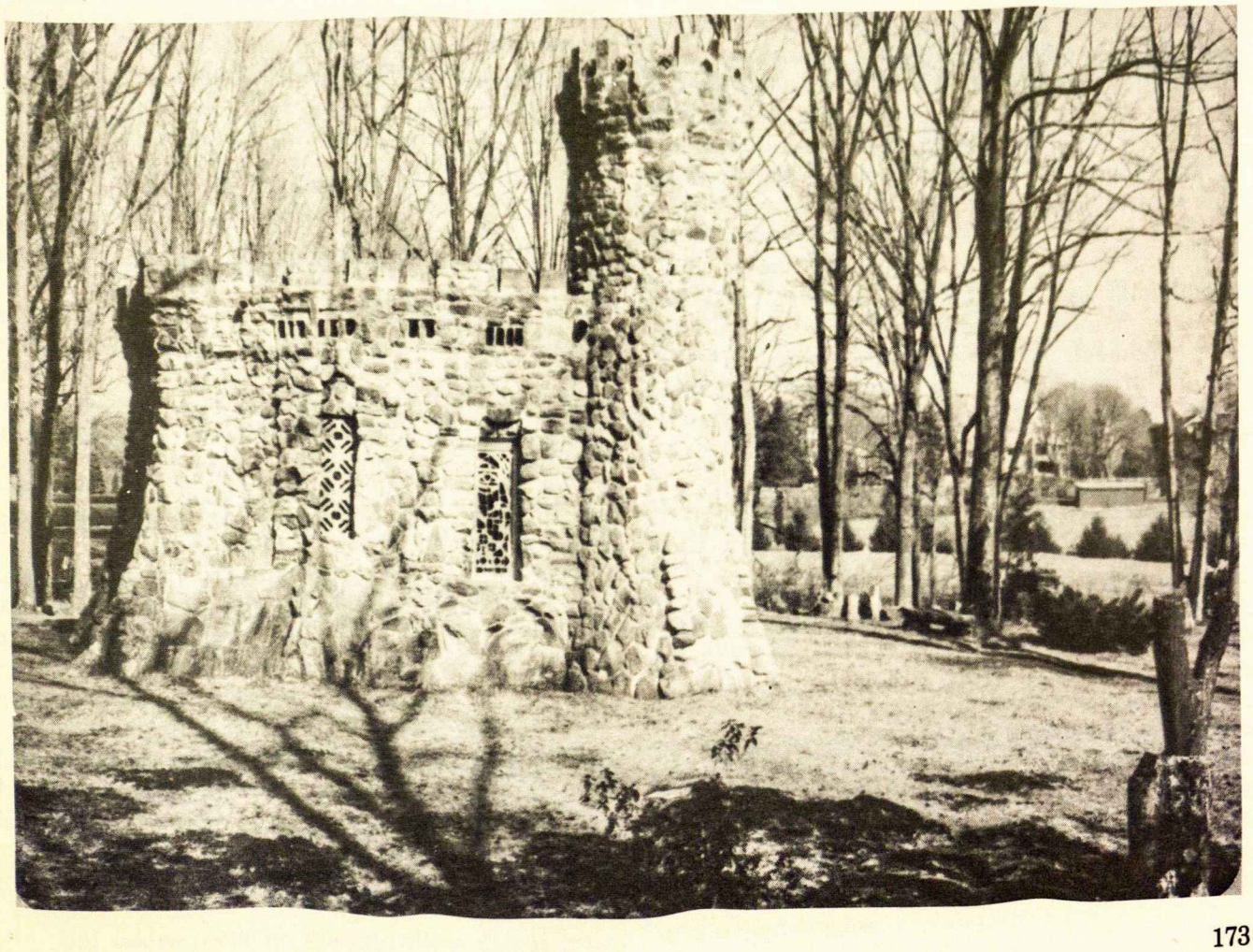

„Laikykis tauta, tvirtink savo dvasines jėgas. Tavo prisikėlimas artėja“.

Šis yra paskutinis a.a. kun. Stasio Ylos pamokslas. Jis buvo pasakytas šv. Mišiose už žuvusius nacių ir komunistų kalėjimuose buvusių kalinių suvažiavime kovo 12 Chicagoje.

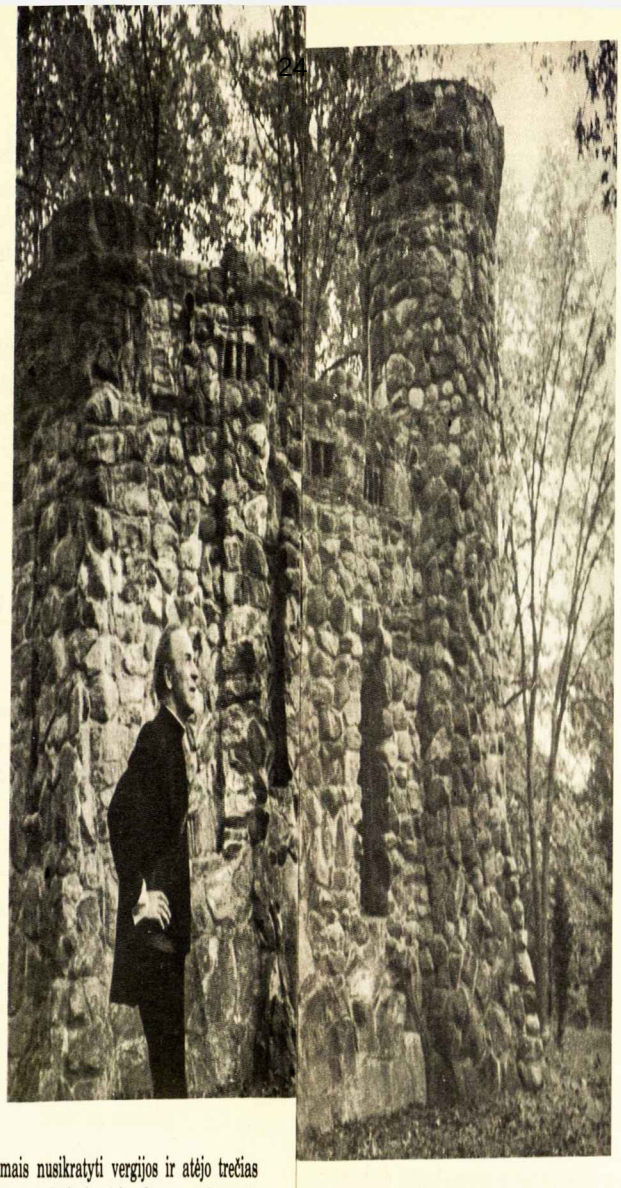

Vienas jaunas žmogus kartą klausė:

– Kas mano geriausi draugai?

– Tie, su kuriais kartu kentėjau, – atsakiau.

Kitą sykį paklausiau buvusį koncentracijos lagerio kalinį:

– Kas tavo geriausia mokykla?

– Dachau, – atsakė.

– O tavo? – klausė manęs.

– Stutthofas!

Yra daug ryšių – giminystė, darbas, kūryba. Bet niekas nesuriša taip stipriai, kaip bendra kančia. Jokia mokykla neišmoko žmogaus žiūrėti į gyvenimą prasmingiau ir vertingiau, kaip buvojimas ilgiau ar trumpiau mirties akivaizdoje. Atkrinta tada daugelis menkavertybių, kurių ieškom normaliam gyvenime.

Mieli kančios draugai, patys brangiausi, ar nekyla jums klausimas, kodėl ir kaip mes išlikom gyvi ir dar gyvenam po tokio fizinio sunaikinimo? Kodėl kai tiek daug kitų žuvo? Atsakymo nėra, bent aš nerandu pakankamai žmogiško atsakymo. Tai rišu su Dievo apvaizda, kurios planuose dar turėjom atlikti tam tikrą vaidmenį. Kokį vaidmenį? Ar liudyti nežmonišką tikrovę, kokią susikuria tam tikros politinės sistemos? Ar patvirtinti kančios prasmę ir vertę žmogui bei tautai?

Daugelis vyresniųjų prisimenam Kauno karo muziejaus sodelyje, prie nežinomo kario paminklo, tokį įrašą: *Mes žuvom, kad jūs gyventumėte.* Ar gyventų tauta be aukų ir kančios, ar ji būtų tvirta ir atspari visokiai grėsmei? Kentėjo, kovojo ir žuvo prūsai. Panašiai žuvo jotvingiai. Užtai mes, lietuviai, pasidarėm nepalaužiami ilgose kovose.

Mes prisikeliam ketvirtą sykį vis stipresni po baisių smūgių. Pirmasis didžiausias – 17 a. pusėje, kada 12 metų Maskva ir švedai sunaikino apie 40% mūsų tautos. Atrodė mirsim, kaip tauta, o prisikėlėm. Antrasis smūgis po 30 metų karo ir didžiojo maro vėl pareikalavo 35% mūsų tautos aukų. Tauta vos vegetavo ir po 50 metų prarado savo nepriklausomybę. Dar bandė trim sukilimais nusikratyti vergijos ir atėjo trečias muravjovinis smūgis, kada viskas buvo užgniaužta ir pats Lietuvos vardas visai ištrintas iš istorijos. Ir patekėjo *Aušra,* ir buvo naujos šviesos viltis, kol atvedė į nepriklausomybės atgavimą. Kaip staiga išaugo tautos jėgos – per trumpą palyginti laiką, kol pastarasis karas ir okupacijos išrovė ketvirtadalį tautos sunaikinimui. Atrodė mirsim, o žiūrėk per trumpą laiką išaugo naujos jėgos – atsparios, herojiškos.

Kankinių kraujas visada buvo naujos gyvybės sėkla. Taip patvirtina ilgametė mūsų tautos patirtis. Viltis nemiršta,nors žmonės mirtų. Beviltiškiausi du metai Stutthofe niekad neįveikė mūsų vilties – vilties perkopti sunaikinimą. Persekiojimų, grėsmės ir kančios spaudimas pakelia natūralų potencialą, pakelia moralines jėgas. O jei dar kelia tikėjimas, kad kryžius gyvatą žadėjo, kaip rašė Maironis, kas galėtų tokią tautą palaužti?

– Mes nesam herojai, nelaikykit mūsų tokiais, – kalbėjo prieš penketą mėnesių nuvykusiam iš čia tautiečiui grįžę iš ilgametės tremties Sibiro. – Mes tik atidavėm savo dalį bendroj tautos kovoj. Mes nesam išimtis, kada visa tauta kenčia ir kovoja. Kančia mus išmokė ištverti...

Išmoko mūsų tauta ne tik ištverti, bet atleisti ir užjausti kitus kenčiančius. Tai jau giliažmogiškas ir krikščioniškas bruožas. Žiaurumas ir kerštas yra kažkas gyvuliška. Mūsų tauta iškyla aukščiau. Jos kova šiandien telkiasi ne į kerštą, o į teisę ir teisingumą, teisę tikėti, jaustis žmogum, lygiu su visais.

Man vis kliūva, kad šią kovą vadiname politine ar tautine. Man regis, tai pirmoje eilėje yra žmogiška ir krikščioniška kova. Dėl to kliūva ir politinių kalinių vardas. Ar jie nėra pirmoj eilėj sąžinės kaliniai – budrios gilios žmogiškos sąžinės. Kliūva ir tokios frazės, kaip „tautos pasipriešinimas“ arba rezistencija. Prieš ką gi mes rezistuojam – ar tik prieš pavergimą, ar fizinį tautos genocidą? Juk visu frontu stojam prieš melą, klastą, žmogaus ir tautos sutrypimą, žudymus, istorijos klastojimus, sąžinės prievartavimus.

Tauta yra visuma, kaip ir žmogus. Tą visumą mes norim išlaikyti, ugdyti, praturtinti, išskleisti. Kai mes kalbam vienos kategorijos žodžiais – politiniais ar tautiniais, susiauriname mūsų kovos ir kančios visumą bei prasmę. Susiaurinam ir kitų akyse bendražmogiškos kovos reikalą ir duodam ginklą priešams, kad mes gi tik politiniai ar nacionalistiniai išsišokėliai arba svetimos sistemos „šmeižikai“, už tai baustini ir persekiotini.

Nežinau kokiu vardu – tikslesniu ir taiklesniu tektų pavadinti dabartinę mūsų tautos kovą, kovą už visumos vertybes, kurios jau yra nebe vien mūsų tautos reikalas – kovą už tikėjimą, moralę, teisėtumą ir garbingumą, kultūrinį ir tautinį savitumą, už savos kalbos ir savo charakterio išlaikymą.

Rašytojas Jurgis Jankus siūlo švęsti tautos kankinių dieną. Turime Toronte „Tautos kankinių“ titulo parapiją. Kalbam ir rašom apie tautos martirologiją.

Gal tokios naujo – gilesnio titulo dienos proga kitaip prabiltume savo jaunesniajai kartai, kitokių atliepimų susilauktume ir iš pašaliečių, o svarbiausia patys labiau įsismelktume į mūsų tautos likimo gelmę ir tas sąlygas, kurios prašosi ne ašarų ir dejonių, o prasmingai ištverti ir save paruošti patvaresnei ir našesnei ateičiai.

„Mes žuvom, kad Jūs gyventumėt“. Man vis kyla ir kyla klausimas, ar mes – toji įkaitų grupė Stutthofe – būtume išlikę, jei pirmieji vienuolika nebūtų atidavę savo gyvybės. Jų staigi mirtis privertė vokiečius kelti mus kitus, jau palaužtus fiziškai, iš darbų laukuose į biurus, o vėliau padaryti garbės kaliniais. Nei vienas nebūtume išlikę be šios brangios aukos. Prisiminkim žuvusius šiose Mišiose. Visus visuose kovos frontuose žuvusius. Jie yra mūsų tautos gyvybės ir atsparos laidas.

Kodėl, sakysit, šiame pamoksle nė žodžio apie Dievą? O kieno rankose mūsų ir tautos gyvybė ir būtis? Ir toji kova, kuri vyksta dabar Lietuvoj, ar nėra kova Dievo vardu ir už Dievo tvarką, atremtą į tiesą, gėrį ir meilę? Ar tai nėra kova prieš perversiją – moralinę perversiją, kuri dengiama valstybiniu ateizmu? Visa toji tautos atspara savo šaknis turi tikėjime. Lygiai kaip kova prieš mūsų tautą yra atremta į bedievybę. Šito nereikia sakyti, užtenka jausti ir matyti.

Prieš 10 dienų antrasis TV kanalas pateikė pasikalbėjimą su Viesenthaliu, kuris tebeieško visame pasaulyje nacinių nusikaltėlių prieš žydų tautą. Jis labai drąsiai ir tiesiai pareiškė, kad žydai ir krikščionys čia skiriasi. Krikščionys, girdi, lengva ranka taria: Ego te absolvo – Aš tave išrišu. O mes, ne. Atseit, vykdome Senojo Testamento principą: dantis už dantį, akis už akį.

Kas tai yra, ar ne žmogaus įstatymas be Dievo? Paties žmogaus teismas savo nuožiūra, savo asmeninio, tautinio ar grupinio keršto vardu. Taip elgėsi naciai rasės pretekstu. Taip ir komunistai – partijos titulu. Kristus atmetė aną žydų principą, kuris yra tapęs ir nacine, ir komunistine, ir visų gangsterių praktika. Dėl to šis suvažiavimas pasisako prieš Amerikos sukurtą OSI štabą, inspiruotą žydų keršto moralės, ramstomą sovietų ir dirbtinai atakuojantį visą eilę nekaltų žmonių iš mūsų ir kitų tautų.

Čia ne vien politinis, bet pirmon eilėn moralinis reikalas. Jis neskaidrina moralinės atmosferos, tik ją daugiau nuodija. Šitie metodai dvelkia ne giliažmogiška ir ne krikščioniška dvasia, ne teisinga ir garbinga kova prieš tikrąjį blogį, kurio šaknys apglobusios pusę pasaulio.

Mes esam paskutinė buvusių kalinių generacija. Ar bekalbės kas po mūsų iš gyvo patyrimo čionai, laisvajame pasaulyje? Tegu mūsų žodis nebus šauksmas tyruose.

Daugelis mūsų greit pasitrauksim iš šios arenos. Kito tokio suvažiavimo nebesulauksim. Tai mūsų žodis – spėju, paskutinis, kaip Vinco Krėvės žodis: laikykitės tikėjimo! Laikykis, tauta, ir nedejuok, ir nesiskųsk, o tvirtink savo dvasines jėgas. Tavo prisikėlimas artėja. Juo arčiau Golgotos, juo arčiau prisikėlimo šviesos.

KUN. STASIUI YLAI ATMINTI...

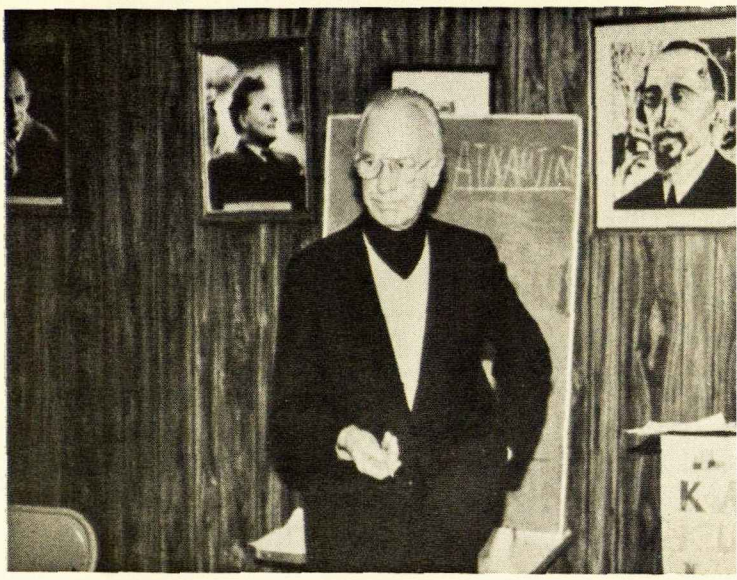

Visa Ateitininkija giliai liūdi dėl kun. Stasio Ylos mirties. Kovo 24 d. ankstų rytą netekome Federacijos Dvasios vado, uolaus kunigo, dinamiškos asmenybės, rašytojo, mokslininko, visuomenininko, jaunimo auklėtojo, per metų metus visą savo laisvesnį laiką atidavusio mūsų sąjūdžiui, ypač jauniesiems jo dalyviams.

Kovo 26—29 dienomis atsisveikinome su juo Chicagoje ir Putname. Prie jo karsto ir kapo daugelis iš mūsų pasiryžo dabar daugiau dirbti tiems idealams, kuriais kun. Yla sielojosi ir gyveno iki pat iškeliavimo į Amžinybę pas savo Viešpatį. Visų mūsų sąjungos ir vienetų vadovybės turės dabar dėti daugiau pastangų savo pareigose, kad bent kiek sumažėtų spraga, atsiradusi mūsų gretose dėl mums visiems nelauktos kun. Stasio Ylos mirties.

Savo gausiais raštais ir šakota veikla ateitininkų sąjūdyje kun. Yla labai dažnai pavadavo ir prof. Praną Kuraitį, ir prof. Praną Dovydaitį, ir prof. Stasį Šalkauskį, ir kitus didžiuosius kūrybos ir akcijos žmones. Jo ypač pasiges mūsų jaunuomenė — moksleivija, studentija ir jaunieji akademikai, išėję „Ylos mokyklą" Putnamo ir Dainavos kursuose. Per dvidešimt metų tuose kursuose kun. Yla buvo pagrindinis asmuo, spinduliavęs iniciatyva, vadovavimu, meile, paskata, gyvastingu pavyzdžiu jaunimui, kaip tobuliau pasiruošti savarankiškam krikščionio lietuvio gyvenimui, kuriame būtų vietos ir Kristui ir lietuvių tautai.

Kun. Yla buvo labai kuklus tiek asmeniniame, tiek visuomeniniame gyvenime. Pernai jis nesutiko, kad jo Kristaus kunigystėje 50 metų sukaktis būtų viešai minima. Neleido jis paskelbti spaudoje Federacijos valdybos ir tarybos sveikinimo, įteikto jam tos sukakties proga. Savo testamente Velionis nurodė, kad jo laidotuvėse nebūtų kalbama apie jo asmenį. Suprantama, sunku buvo visiškai patenkinti tą nurodymą, todėl stengtasi ribotis bent kai kurių jo darbų paminėjimu.

Tačiau negalime užmiršti nei kun. Stasio Ylos asmens, nei jo darbų. Sendraugių sąjungos pirm. Jonas Valukonis buvo vienas pirmųjų, pasiūliusių apčiuopiamiau pažymėti kun. Ylos atminimą. Panašius pageidavimus reiškė ir atskiri sendraugiai, dalyvavę kun. Ylos laidotuvėse Putname.

Norėdama, kad visi liūdesio žodžiai ir gedulas neliktų tik greit pranykstančio momento blykstelėjimu, Federacijos valdyba nutarė steigti *kun. Stasio Ylos vardo fondą*. Jis veiks Ateitininkų federacijos valdybos žinioje ir bus panaudotas visų pirma savojo jaunimo veiklai skatinti, puoselėti ir remti.

Šiuo pranešimu ir pradedamas *Kun. Stasio Ylos vardo fondo lėšų telkimas*. Visi vienetai pasirenka jiems geriausią būdą lėšoms telkti. Tuo tarpu kviečiame visas ateitininkes, visus ateitininkus nelaukti tiesioginio kreipimosi laiškais ir jau dabar siųsti savo aukas, nežiūrint jų dydžio, Federacijos iždininkei, pažymint jų paskirtį — Kun. Stasio Ylos vardo fondui.

Mūsų jaunimo auklėjimo reikalams per daugelį metų veiksmingai tarnavo kun. Ylos parašytas „Ateitininkų vadovas". Jo pirmoji laida yra visiškai išsemta. Kun. Yla rūpinosi, kad pasirodytų nauja „Vadovo" laida. Norėta knygą papildyti naujausiais duomenimis iš ateitininkų veiklos, bet kun. Yla nesurado laiko tam padaryti, o kitų autorių laiku nesurasta, tad nutarta pasitenkinti „Vadovo" perspausdinimu ir vėliau išleisti jo priedą. Laimei, dar prieš kun. Ylos mirtį atsirado mecenatas, užtikrinęs „Valdovo" išleidimą. Išvykdamas savo paskutinei kelionei į Chicagą (kovo 10 d.), kun. Yla žinojo, kad „Vadovo" perspausdinimo darbas jau pradėtas „Draugo" spaustuvėje. Tuo jis džiaugėsi. Šio darbo užbaigimas taip pat bus vertingas kun. Ylos atminimui.

Prie seno Dvasios vado karsto, kovo 25 d. buvome padėję gražų vainiką, Federacijos vardu išreikšdami jam pagarbą ir padėką. Tačiau šalia visų išorinių jo prisiminimo ženklų nepagailėkime ir dvasinių puokščių. Kviečiame visus vienetus užprašyti Šv. Mišias už kun. Stasio Ylos vėlę visiems tinkamu laiku. Visų sąjungų vasaros stovyklų ir savaičių vadovybes prašome Brangųjų Velionį atsiminti ir šv. Mišiose ir prisiminimo valandėlėse. Kun. Stasys Yla dažnai mus visus prisimindavo savo maldose. Atsiminkime jį ir mes savo maldose, privačiai ir viešai.

Federacijos valdybos vardu,
Juozas B. Laučka
Ateitininkų Federacijos vadas

Pastaba: Kun. Stasio Ylos vardo fondui čekiai išrašytini Lithuanian Catholic Federation Ateitis Inc. vardu ir siųstini Federacijos iždininkei Milda Čižiūnienei, 7766 Trevino Lane, Falls Church, VA 22043.

ATVIRAI

Kun. St. Ylos naujas įspūdis paskaičius MOTERIS IR KRISTUS leidinį:

„Jaunoji generacija gilesnė religiniams dalykams..., jautresnė požiūriams, naujai ar kitaip išreikštiems".

Grįžęs iš Australijos, radau a.a. kun. Stasio Ylos laišką, rašytą kovo 5 d.:

Mielas Kęstuti,

ačiū už leidinį „Moteris ir Kristus". Perverčiau, vietomis įsiskaičiau — įsitraukiau ir palikau kitam sykiui, kai rasiu daugiau laiko.

Laukiau audringesnių pasisakymų ir atkirtimų... To neradau ir apsidžiaugiau. Pasikeitimas nuomonėm išėjo palyginti apvaldytas, neužgaulus, vietomis įžvalgesnis bent vienu ar kitu požiūriu.

Pilno vaizdo dar nesusidariau. Reikėtų skaityti dar kartą ir ištisai. Viena mintis, gal įspūdis buvo man lyg naujas. Tai rišasi ir su atsiliepimais „Drauge" dėl II Vatikano poveikio. Jaunoji generacija atidesnė ir gilesnė religiniams dalykams. Tuo pačiu jautresnė įvykiams, požiūriams, naujai ar kitaip išreikštiems. Nežinau, ar visai teisingas šis mano įspūdis, bet jame norėčiau matyti, apskritai kalbant, tos jaunesnės generacijos didesnį brandumą. Ji yra liberalesnė, bet toli gražu ne be dėmesio religinei gelmei.

Žiūrėsim, kokių atgarsių šis leidinys turės. Ar iškils dar tie klausimai, ar paskęs tarp daugelio kitų rūpimų ir aktualių.

Manau artėja Jūsų kelionė Australijon. Leisk palinkėti gražios sėkmės ir Dievo palaimos... Lydėsiu Tave kelionėj malda.

Kun. Stasys Yla

Atsisveikindami su a.a. kun. St. Yla, iškeliame jo krikščioniškumą, žmoniškumą, įžvalgumą. Labai tinka B. Gaidžiūno jam skirtas apibūdinimas: „Jis per gyvenimą ėjo dideliu įžvalgumu" (*Į Laisvę,* 87 nr., 47 psl.).

Ir štai ką jis dideliu įžvalgumu rašė, paskaitęs leidinį „Moteris ir Kristus", kuriame buvo atspausdinti teigiami ir neigiami atsiliepimai bei mano paties ilgesnis paaiškinimas apie kai kurių vyresniųjų tarpe audrą, bet kituose prasmingą supratimą sukėlusį G. Remeikytės vienuolikeilį „Pasiklausykite Evangelijos pagal Jonę"(*Atei-tis,*1982, 6 nr. 206 psl.).

Pirma, „Moteris ir Kristus" leidinyje svarstomus klausimus kun. Yla laiko aktualiais ir rūpimais, nes juos įrikiuoja „tarp daugelio kitų rūpimų ir aktualių". Antra, jis rašo, kad tame leidiny „pasikeitimas nuomonėm išėjo... vietomis įžvalgesnis" (matomai tą įžvalgumą jis taiko teigiamiems pasisakymams, kurie buvo ilgesni, reikalą giliau svarstantys, kai tuo tarpu neigiami laiškai buvo trumpi, be svarstymų).

Trečia, kun. Yla prisipažįsta: „Viena mintis, gal įspūdis buvo man lyg naujas". Jei jis, pats daug mąstęs, svarstęs, išgyvenęs ir rašęs, savo gyvenimo saulėlydyje dar teigia, kad jam kilo nauja mintis-įspūdis, tai mums verta atkreipti visą mūsų dėmesį ir klausti, kas naujo jam dar gali būti? O jis paaiškina: „Jaunoji generacija atidensė ir gilesnė religiniams dalykams. Tuo pačiu jautresnė įvykiams, požiūriams, naujai ar kitaip išreikštiems". Žinoma, ta nauja mintis stebina patį kun. Ylą; tad jis savęs klausia: „Nežinau, ar visai teisingas šis mano įspūdis". Tačiau savo mintį jis užbaigia ne dvejojimu, o jaunosios generacijos charakterizavimu: „Ji yra liberalesnė, bet toli gražu ne be dėmesio religinei gelmei".

Toks jaunosios generacijos charakterizavimas mūsų viešosios visuomenės akyse padvelkia nauju šviežumu, ypač G. Remeikytės eilėraščio iššauktos kontroversijos kontekste, kada dalies vyresniosios kartos bei jų spaudos atstovų jai buvo primesta „vaizduotės tarša" (St. B., *Dirva,* 1982 m. rugsėjo 23), o jos eilėraštis pavadintas „ultracinišku" (ten pat) arba tiesiog „blasfemija" (A. Balašaitienė, *Darbininkas,* gegužės 6).

Tenka pabrėžti: ši nauja mintis ir naujas įspūdis kun. Ylai atėjo ne stebint jaunimą kokiame religiniame susikaupime, ne jo paties vadovaujamuose ateitininkiško jaunimo kursuose Dainavoj, bet jam skaitant leidinį „Moteris ir Kristus", kur jaunąją generaciją atstovauja pirmiausia pati eilėraščio autorė G. Remeikytė, o taip pat jaunosios generacijos atstovai ir atstovės, kurie aiškino, kaip jie jos eilėraštį yra teigiamai supratę ir kaip jie vyresniųjų neigiamą reakciją prieš tą eilėraštį laiko nesusipratimu.

Įvertiname kun. St. Ylos įžvalgumą. Jo naujo įspūdžio šviesoje tenka prisiminti, kad tas G. Remeikytės eilėraštis ir buvo atspausdintas *Ateityje* kaip tik dėl to, kad toji kun. Ylos naujai atrasta mintis kai kieno kito pastebėta anksčiau ir buvo motyvu eilėraštį atspausdinti *Ateityje.* To paties kun. Ylos naujo įspūdžio šviesoje dera pasverti audrą, sukeltą tų, kurie, skaitydami eilėraštį, įkliuvo kažkur nepastebėję ar ignoravę tai, kad, kun. Ylos žodžiais, „jaunoji generacija atidesnė ir gilesnė religiniams dalykams,... jautresnė įvykiams, požiūriams, naujai ar kitaip išreikštiems,... toli gražu ne be dėmesio religinei gelmei".

Kęstutis Trimakas

Leidinys „Moteris ir Kristus" gaunamas pas knygų platintojus ($2.70) arba paštu ($3.90): ARENA, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130, USA.

JO DĖKA PRADĖJAU ATEITININKAUTI

Dažnai prisimenu, kaip su kun. Yla pirmą kartą susitikau.

Iš „Dienoraščio": 1983.III.26.

Šiandien vakare paskambinau ponams Maceinams.

Ponia Maceinienė, atpažinusi mano balsą, tyliai šnekėjo: „Profesor Ėla ist tot. In Chicago". Ji ir paprašė sergančiam profesoriui liūdnos naujienos nepasakyti. Virpančiu balsu jinai pakartojo žinią, išaiškindama, kad ponia Grinienė jai telefonu pranešė.

Nesusigaudžiau, nes pavardės nesupratau. Tokio profesoriaus Čikagoje iš viso nepažinojau. Mainydamas balsius ir priebalsius — Eila, Ela, Aila, Ila, Yla — sukritau kėdėje. Buvau vienas, apleistas.

Tuo metu prisiminiau buvusius, besikartojusius rūpesčius, kad kunigas Yla gal neatvyks į Žiemos kursus, nes serga. Nepagalvojau, kad jisai numirtų.

Dažnai prisimenu, kaip su kunigu Yla pirmą kartą susitikau. 1978 metų spalio mėnesį buvau jo naujos knygos „Lietuvių šeimos tradicijos" pristatyme Jaunimo centro kavinėje. Prieš tai apie jį truputį iš tėvų žinojau. Melsdavaus iš jo maldaknygėlės vaikučiams. Iš tikrųjų jį „aplankiau", būdamas tik devynių mėnesių amžiaus bubuliukas. Tad ir labai norėjau su juo asmeniškai susipažinti.

Vakaras. Didelė, sunki knyga guli priešaky ant stalo. Kalbos baigtos. Gardžiuojasi svečiai.

Su jais kalbasi kunigas Yla.

Prieiname ir mes. Tėvas, kitiems nuėjus, pradeda mane pristatyti.

Mano tėvui nei žodžio nepasakius, kunigas nusišypsodamas į mane atsisuko ir sušuko —

Čia Vilius!

Drugelis galėjo tėvui į burną įskristi. Man irgi.

Tada labai maloniai su kunigu pasikalbėjome. Kunigo prašomi, susitarėme, kad aš Žiemos kursuose dalyvausiu. Taip jo dėka pradėjau ateitininkauti.

Nepaprastai mėgstu jo eilėraštį „Ateitis — kaip ir tu". Jo stalčiuose nerandu.

Reikia baigti, nes jau — rytojus.

Vilius Dundzila, NSJ

ATŽALOS

Žemiau spausdinami Clevelando moksleivių ateitininkų rašinėliai yra paimti iš a.a. kun. Stasiui Ylai dedikuoto kuopos laikraštėlio „Minčių Bačka".

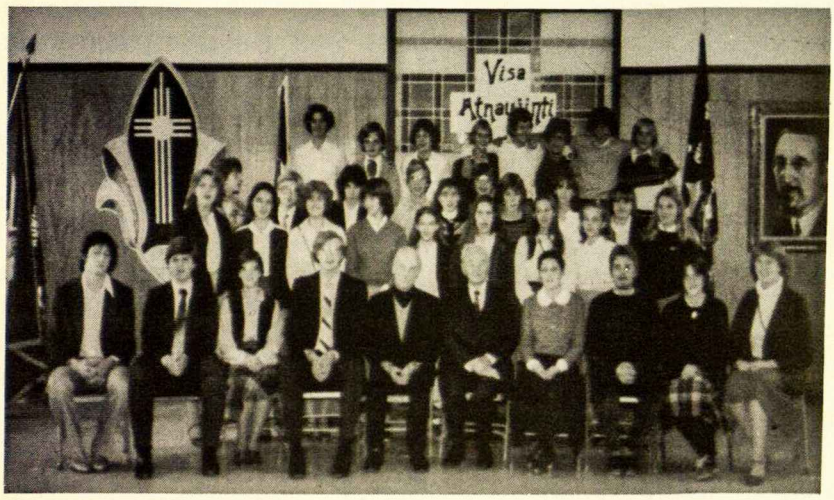

PRADŽIA

Danguje pasirodė saulė.
Visa žemė nušvito.
Iš juodos žemės dygo gėlė.
Visų akys nustebo.

Medžiai pasipuošė lapais.
Žmonių veidai nušvito.
Pėdos išsitiesė takais.
Vaikų garsai pasklido.

Tai pavasaris sveikino visus,
Žadėjo šviesą ir meilę.
Tai pavasaris užbūrė visus,
Žadėjo grožį ir laimę...

Vija Bublytė

AUKSAS IR PELENUOSE ŽIBA

Pelenai, mano nuomone, yra negraži ir nešvari aplinka. O tikras auksas, kaip geras ir kilnus žmogus, visur išsiskiria savo grožiu. Man prisimena Motina Teresė iš Kalkutos. Ji gyvena, dirba ir atiduoda viską savo darbui. Jos aplinka yra pats biauriausias ir neturtingiausias rajonas. O jos darbas tai surinkti nuo gatvių mirštančius, apleistus, nešvarius žmones. Ji juos su meile globoja. Galvotum, kad tokiose aplinkybėse ji būtų visų užmiršta, bet ji gavo Nobelio Taikos premiją kaip tik dėl šito žemiausio darbo, kurį jinai atlieka su didele meile ir pasišventimu. Jinai yra kaip tikras auksas, kuris žiba bet kur, net ir tarp didžiausių skurdžių.

Dalia Kašubaitė

ŽIEMA

Šalta. Visur ramu ir tylu, nesigirdi lapų šlamėjimo. Saulė šviečia, bet nėra šilta. Šalta. Žiema yra beveik kaip mintis. Kartais gali džiaugtis spalvomis ir jų grožiu. Aplinka yra pilna judesio ir gyvybės, bet staiga — šalta.

Niekas to šalčio nekvietė. Mes norim dar pagyventi, pasilinksminti. Šalta. Be jokio pasirinkimo mūsų gyvybė pamažu nyksta, spalvos dingsta, džiaugsmo ir judesio beveik nėra. Visur šalta. Atrodo juoda ir nedraugiška. Bet palauk! Sninga. Krenta mažos baltos snaigės. Čia atrodo lyg kitas džiaugsmas, kita linksmybė, naujas gyvenimas. Sniegas apdengia viską balta snaigių paklode. Nebijok! Išeik ir džiaukis, paimk į ranką sniego ir pridėk prie lūpų, mmmm skanu, suspausk saują sniego į gniūžtą ir mesk į draugą. Džiaugsmas.

Kaip ateina, taip ir išeina ta šalta žiema. Pamažu grįžta lapai su gėlėm ir praeities džiaugsmas. Šalčio nebėra.

Ramūnas Balčiūnas

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

Mūsų namuose kas sekmadienį klausom lietuviškos radijo programos. Toje programoje girdim įvairių lietuviškų dainų bei šiaip įvairių žinių apie lietuvių veiklą. Man labai patinka, kai kartais kalba pažįstami žmonės. Įdomios būna programos, kai minimos įvairios sukaktys. Labai mėgstu Clevelando Vyrų okteto dainas. Tik gaila, kad kartais sekmadieniais tuo laiku nebūnu namie. Mano sesutės pora kartų yra dalyvavusios programoje, o aš tik kai buvau jaunesniam lituanistinės mokyklos skyriuje.

Tauras Bublys

FEDERACIJOS VALDYBOS PADANGĖJE

Kun. Ylos darbų tęsimas

Ateitininkų federacijos valdyba šiomis dienomis išgyvena liūdesio ir gedulo laikotarpį. Liūdima dėl Federacijos ilgamečio Dvasios vado kun. Stasio Ylos mirties. Kun. Yla norėjo dalyvauti Federacijos valdybos posėdyje kovo 10 d., tačiau į jį negalėjo atvykti dėl įsipareigojimų antinacinės ir antisovietinės rezistencijos Lietuvoje kovotojų (buvusių politinių kalinių) suvažiavimui. Prieš išvykdamas į Chicagą kun. Yla pasikalbėjime telefonu su Federacijos vadu perdavė valdybai savo linkėjimus ir pasisakė keliais organizaciniais reikalais.

Kaip nurodoma atskirame pranešime (šiame *Ateities* numeryje), Federacijos valdybos priežiūroje steigiamas *Kun. Stasio Ylos vardo fondas.* Tuo būdu norima pagerbti buvusio Dvasios vado atminimą ir sudaryti tvirtesnį pagrindą ypač mūsų jaunuomenės veiklai paremti. Per 20 metų kun. Stasys Yla aukojo mūsų jaunimui Dainavos ir Putnamo kursuose ne tik savo dvasines pajėgas, savo laiką, sveikatą, bet ir savo kulklių pajamų didžią dalį. Nei Federacija, nei joks jos vienetas niekada nėra gavęs kun. Ylos sąskaitą už keliones ir kitokias išlaidas. Dažnai jis iš savo kišenės padengdavo kursų ir stovyklų finansinius nepriteklius bei jų dalyvių kelionių išlaidas. *Kun. Ylos vardo fondas* turės pagelbėti jo veiklos tęsimui.

Artėja rinkimai

Šių metų spalio mėnesį įvyks Federacijos vado, Tarybos ir Kontrolės komisijos rinkimai. Jiems įvykdyti Federacijos valdyba sudarė Rinkimų komisiją, kurios pirmininku pakviestas Kęstutis Čižiūnas, gyv. Falls Church, Va. Rinkimuose dalyvauja ASS, SAS ir MAS nariai. Į Tarybą renkama 15, o į Kontrolės komisiją — 3 ateitininkai. Kandidatų siūlymai turėtų būti užbaigti liepos pradžioje. Tarybos nariais gali būti renkami ateitininkai, išbuvę organizacijoje ne mažiau kaip 10 metų.

Jau dabar pats laikas visiems nariams, ypač sąjungų ir vienetų vadovybėms pagalvoti apie kandidatus.

Perspausdinamas „Vadovas"

Federacijos valdybos rūpesčiu jau perspausdinamas kun. Stasio Ylos „Ateitininkų vadovas". Jo pirmoji laida visiškai išsemta, o pareikalavimų vis daugiau ir daugiau atsiranda. Norėdama greičiau išlyginti susidariusių spragą, Federacijos valdyba nusprendė perspausdinti 1960 metais išleistąjį „Vadovą", tikėdama, kad artimoje ateityje bus susilaukta papildomosios dalies, kuri pateiktų gal net ir pastarųjų 25 metų veiklos duomenis. Būtų labai tikslinga ir prasminga, jei tai būtų įvykdyta 1985 metais, minint mūsų sąjūdžio deimantinę sukaktį.

Minėtinos sukaktys

Šių metų liepos 4 d. sueis 100 metų nuo *prelato Prano Kuraičio* gimimo. Federacijos valdyba kviečia visus vienetus atitinkamai paminėti šio įžymaus kunigo, mokslininko filosofo, visuomenininko, mūsų sąjūdžio vieno pagrindinių pradininkų, ilgamečio Federacijos Dvasios vado sukaktį. Visų stovyklų, kursų ir kitų svarbesnių renginių programose būtina prisiminti prel. Kuraitį ir jo įnašą į mūsų tautos gyvenimą. Ruošiamasi išleisti prof. Kuraičio raštų rinktinę su jo biografija, tuo rūpinasi buvęs Federacijos vadas dr. J. Girnius ir Federacijos valdybos narys rašytojas Ant. Vaičiulaitis. Prof. Kuraičio raštams surinkti daug pagelbėjo dr. K. Pemkus.

Šių metų liepos mėnesį sukanka 50 metų nuo *Stepono Dariaus ir Stasio Girėno* transatlantinio skrydžio. Ši sukaktis taip pat pažymėtina mūsų stovyklose.

Neužmirština ir didžiojo rašytojo *Vaižganto* mirties 50 metų sukaktis. Prasminga pasiruošitina ir artėjančiai Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakčiai kitais metais.

Chicagos ateitininkų židinio taryba paprašyta pasirūpinti, kad Pasaulio Lietuvių Dienų Chicagoje metu įvyktų jose dalyvausiančių ateitininkų susitikimas.

Federacijos valdyba su pasitenkinimu sutiko SAS vadovybės rūpesčiu išleistą „JAS programos vadovą" ir jo papildomą akivaizdinį vadovėlį. SAS „Vadovo" išleidimą įgalino dr. Pranas Jucaitis su 2,000 dol. dovana ir Ateitininkų šalpos fondas. Vadovo paruošimo komisijai vadovavo dr. R. Kriaučiūnas. Vadovėlį paruošė SAS pirm. Birutė Bublienė, o jo atspausdinimą finansavo Federacijos valdyba.

Redaktorius Australijoje

Federacijos valdyba yra labai dėkinga *kun. dr. Kęstučiui Trimakui,* vyr. *Ateities* redaktoriui, atidavusiam savo brangaus laiko visą kovo mėnesį Australijos lietuvių sielovadai ir susitikimui su ateitininkais, tame tolimame žemyne.

Kun. Trimako kelionė ir viešnagė Australijoje yra svarbios daugeliu atžvilgiu. Mums, ateitininkams, rūpėjo sustiprinti ryšius su savo idėjos draugais, pasiekti geru žodžiu kiek galima didesnį jaunimo skaičių, suglaudinti toje šalyje išsiblaškiusių ateitininkų gretas.

Federacijos valdyba parūpino skrydžio bilietą, o australiečiai rūpinosi vidaus kelionėmis. Veiksmingai tarpininkavo Juozas Stepanas, Federacijos įgaliotinis Australijoje. Apie savo įpsūdžius ir susitikimus, tikėkime, papasakos kun. K. Trimakas, bent kiek „atsigavęs" iš šios ilgos, daug dvasinių ir fizinių jėgų pareikalavusios kelionės.

(j.b.l.)

Sydnėjaus ateitininkų dvasios vadas prel. P. Butkus (kairėj), ateitininkų moksleivių globėja J. Burokienė ir būrelis lietuvių aerodrome pasitinka pirmą kartą Australijos žemę kojom palietusį „Ateities" vyr. redaktorių (dešinėj). Jų tarpe nesimato sendr. pirm. A. Kramiliaus (darė šią nuotrauką).

LANKANT ATEITININKUS AUSTRALIJOJE

KĘSTUTIS TRIMAKAS

Kai kam Australija yra kengūrų kontinentas. Man gi ji yra susitikimo vieta su tautiečiais, su jaunimu, ypač su ateitininkais. Tam į Australiją ir vykau.

Ateitininkų Federacijos įgaliotinio Australijoje Juozo Stepano pastangomis, stipriai remiant Ateitininkų Federacijos vadui Juozui Laučkai, Federacijai apmokant didesnę kelionės išlaidų dalį, buvo susitarta su Australijos lietuvių sielovados sekretoriatu, kurio priekyje yra prel. Petras Butkus, dėl mano atsilankymo Australijoje š.m. gavėnioje. Atsilankymo tikslas — dvigubas: pirma, vesti priešvelykines misijas lietuvių kolonijose ir, antra, aplankyti ateitininkų vienetus. Prie tų tikslų prijungiau dar du: 1. kur tik įmanoma, susitikti su lietuvių jaunimu ir 2. laisvu laiku užmegzti ryšius su Australijos psichologais, skaityti jiems paskaitas, ypač apie psichiatrijos piktnaudojimą prieš laisvės kovotojus Sovietų Sąjungoje.

Tautiečius aplankiau Adelaidėje kovo 4-10, Hobarte — kovo 10-14, Melbourne — kovo 14-21, Geelonge — kovo 15, Canberroje — kovo 21-24, Sydnėjuje — kovo 24-31, Gold Coaste — balandžio 1, Brisbanėje — balandžio 1-3. Didesnėse kolonijose vedžiau tridienes savaitgalines misijas, mažesnėse — dvidienes ar viendienes. Su lietuvių jaunimu susitikau Adelaidėje, Melbourne, Canberroje, Sydnėjuje ir Brisbanėje. Viso turėjau 34 religines konferencijas, pamokslus ar paskaitas; be to, dar vedžiau 11 diskusinių pokalbių.

Adelaidės pietų saulėje (stovi iš kairės): sendr. pirm. A. Kubilius, J. Rupinskas, A. Stepanienė, kun. J. Petraitis, MIC, S. Pusdešrienė, J. Stepanas, S. Kubilius) (pritūpę iš kairės): Br. Sabeckis, V. Rupinskienė, Pr. Pusdešris ir K. Trimakas.

Ateitininkų organizuoti vienetai yra didžiausiose lietuvių kolonijose — Adelaidėje, Melbourne ir Sydnėjuje. Kiekvienoje jų vedžiau ilgesnes, tridienes misijas. Sekmadienio misijų užbaigiamose

pamaldose Melbourne ir Sydnėjuje buvo išdalinta po 400 komunijų; Adelaidėje gal kiek mažiau.

Priešvelykinių misijų kontekste ir fone vyko ateitininkų aplankymas. Bene visi jie — ar kas tik galėjo — misijose ir dalyvavo.

Mano pirmasis trumpas pasimatymas su ateitininkais įvyko man vos pirmą kartą kojomis palietus Australijos žemę Sydnėjaus aerodrome. Čia mane pasitiko Australijos lietuvių sielovados sekretoriato vadovas prel. Petras Butkus, Sydnėjaus sendraugių pirm. A. Kramilius, Sydnėjaus moksleivių globėja J. Burokienė ir kiti, o tautiniais drabužiais pasipuošusi mažoji Jacinta Ankutė nedrąsiai įteikė man puokštę gėlių su rūtomis. Tas Australijos ateitininkų ir tuo pačiu Australijos lietuvių vaišingumas lydėjo mane per visą mano viešnagę šiame kontinente.

Sydnėjaus aerodrome pakeitęs lėktuvą, už poros valandų pasiekiau Adelaidę.

Adelaidės ateitininkams kalba kun. dr. K. Trimakas. Sėdi V. Bardauskaitė.

Adelaidėje: Ateitininkų ramsčiai

Pietų Australijos sostinėje Adelaidėje viešėjau kovo 4-10 d. Čia gyvena apie 1500 lietuvių, kurie turi du centrus: Lietuvių namus ir Šv. Kazimiero lietuvių parapiją. Šios vienintelės lietuvių parapijos Australijoje ribose yra Lietuvių katalikų centras, apie kurį spiečiasi lietuvių katalikų veikla. Sendraugiai čia stipriai įsijungę į parapijos gyvenimą bei veiklą. Parapijos klebonui kun. A. Spurgiui, MIC, sunkiai susirgus ir tebesant ligoninėje, parapijos administraciniais reikalais rūpinosi parapijos taryba, kuriai tuomet vadovavo tarybos vicepirm. Pr. Pusdešris.

Ateitininkai gausiai dalyvavo parapijos gavėninio susikaupimo dienose, o dalis ateitininkiškojo jaunimo — jaunimui skirtoj susikaupimo valandoj ir Mišiose.

Adelaidėje gyvena ir dabartinis Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Australijai J. Stepanas. Jo vaišinguose namuose kovo 5 ir įvyko mano pirmasis susipažinimas su ateitininkų sendraugių ir jaunimo

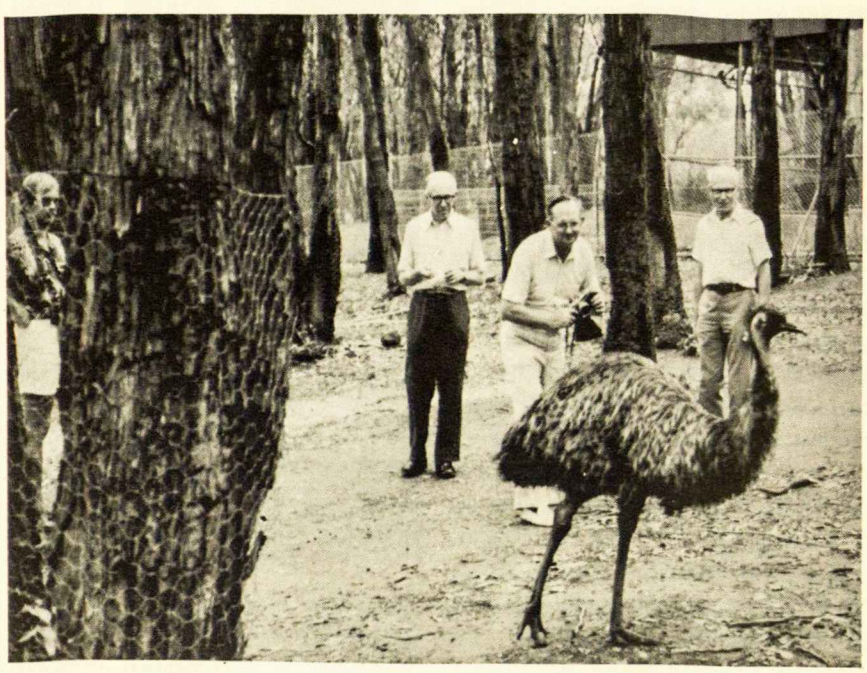

Emu medžioklėje sėkmingiausias buvo ne jaunosios kartos miklusis vadovas Bronius Sabeckis, per toli pats pasislėpęs už medžio, ne svečias iš Argentinos kun. J. Petraitis, MIC, „bijodamas" prarasti ne tik Faulklando salas, bet ir pačią Argentiną, ne „Ateities" vyr. redaktorius (nes su juo šioj spaudoj Emu iš viso „nebendradarbiavo"), ne Ateitininkų Federacijos įgaliotinis visai Australijai J. Stepanas (nes Emu to nežinojo), bet Pr. Pusdešris, rašytojo-kūrėjo nujautimu prisėlinęs iš šono (čia jo nuotrauka).

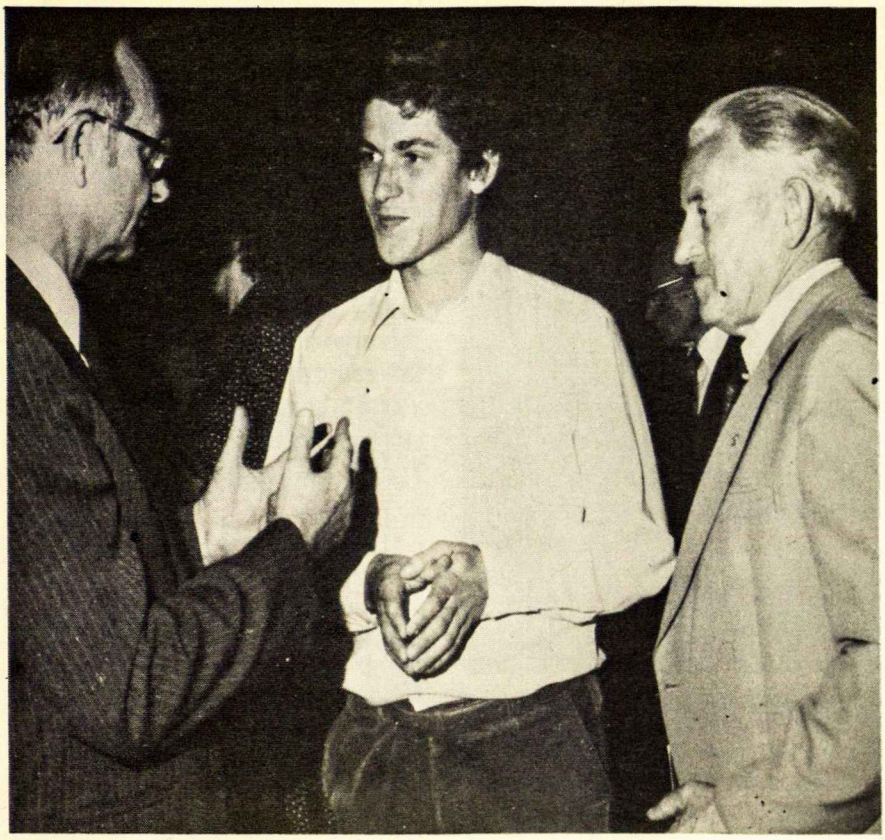

Adelaidėje susitikę aktualiais veiklos klausimais diskutuoja „Ateities" vyr. red. K. Trimakas, jaunimo vadovas Sietynas Kubilius ir sendraugių pirm. Augustinas Kubilius.

vadovais. Įvairiomis progomis kalbėjausi ir tariausi su ateitininkijos vadovais: ypač su rašyt. Pr. Pusdešriu — apie medžiagos rinkimą Australijos ateitininkų specialiam *Ateities* numeriui (jis yra to nr. redaktorius); su Adelaidės sendraugių pirm. A. Kubiliu — apie Adelaidės ateitininkų padėtį ir veiklos pagerinimo galimybes; su įgaliotiniu J. Stepanu — apie ateitininkų veiklą Australijoje. Matyt, su viltim jie mane pasitiko; su pasiryžimais išlydėjo.

Adelaidės sendraugių susirinkimas

Kovo 7 d. Lietuvių katalikų centre susirinko vietiniai sendraugiai, gal apie 20; jų tarpe matėsi ir jaunesnės kartos asmenų. Susirinkimą pradėjo sendraugių pirm. A. Kubilius. Jo paprašytas aptariau ateitininkų veiklos pastangas po paskutiniojo Ateitininkų kongreso Čikagoje, ypač atskirose sąjungose: Sendraugių — centro valdybos ir atskirų vienetų veiklą, Ateities akademinį savaitgalį Čikagoje; Studentų — studentų specialų „Ateities" numerį, krikščioniškos veiklos programą; Moksleivių — stovyklas, metinę veiklą; ir Jaunųjų — jaunųjų vasaros stovyklas, „Programos vadovą" bei „Papildomąjį akivaizdinį vadovėlį".

Tada buvo apžvelgta ir diskutuojama Adelaidės ateitininkų veikla. Veiklesnieji sendraugiai savo pečiais ir rankomis remia ir kelia parapijinę, visuomeninę, tautinę bei kultūrinę veiklą. Jie pasigenda laiko tarp savęs susirinkti formalesniems susirinkimams, bet taipogi ilgisi idėjinės minties. Jų pirmas prašymas buvo — pateikti — jiems paskaitų tekstų. Tačiau netrukus buvo pastebėta, kad nemaža tokios medžiagos yra jau patekusios į jų rankas — per „Ateitį" ir kitaip, tik ta medžiaga retai panaudojama.

Dėmesys nukrypo į jaunesniuosius ateitininkus. Supažindinau su naujai išleistu Jaunųjų ateitininkų sąjungos „Programos vadovu" bei „Papildomuoju akivaizdiniu vadovėliu". Atsivežtus egzempliorius įteikiau sendraugių pirm. A. Kubiliui. Šiuo metu tėra dvi kandidatės į jaunučių būrelį; buvo pasiryžta ieškoti daugiau kandidatų, o taip pat — globėjo,-os.

Paskutiniu laiku nemaža jau užbaigė mokyklą ir moksleivių gretos išretėjo. Moksleivių susirinkimai taip pat yra praretėję. Moksleivių ateitininkų vardu kasmet suruošiamas Adelaidės lietuvių jaunimo tradicinis literatūros vakaras. Pats sendraugių pirm. A. Kubilius pasižadėjo globoti ir gerinti moksleivių ateitininkų veiklą.

Baigę šį apžvalginį ir diskusinį susirinkimą, visi dalyviai nuėjo į bažnyčią, kur pirm. A. Kubiliaus vadovaujami maldomis paprašė Dievo palaimos ateitininkiškai veiklai.

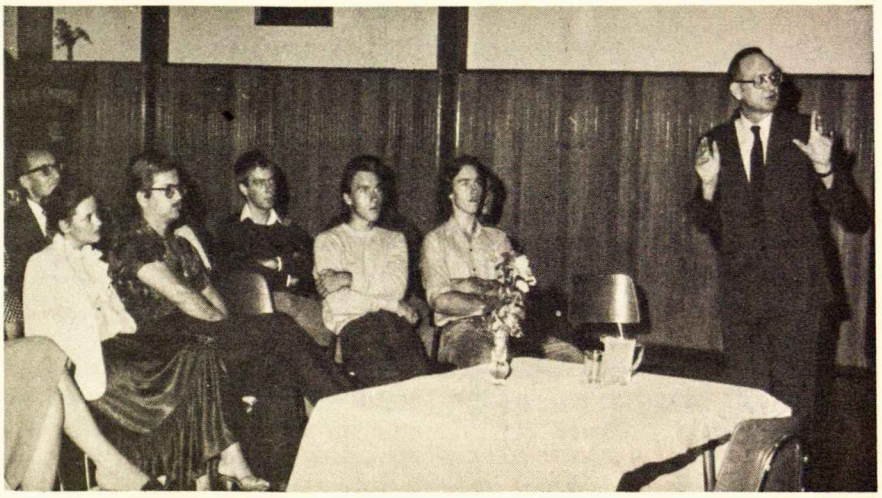

Koks amžius? Kokia gyvenimo fazė? Su žmogaus pergyvenamom fazėm nuo jaunystės iki senatvės Adelaidės klausytojus psichologinėje paskaitoje supažindina prof. dr. K. Trimakas.

Adelaidės ateitininkų vardu V. Rupinskienė, sendr. pirm. A. Kubilius ir V. Bardauskaitė juos aplankiusiam „Ateities" vyr. red. kun. K. Trimakui įteikia kengūros kailį su Australijos žemėlapiu ir ateitininkų parašais. Sėdėdamas stebi iš Argentinos atvykęs kun. J. Petraitis, MIC.

Ateitininkiškas jaunimas Adelaidėje

Ateitininkiškojo jaunimo susitikimas su manim buvo šaukiamas kovo 8 tame pačiame Lietuvių Katalikų centre. Atvyko šeši: trys — darbą turintieji, du studentai ir vienas vyresnysis moksleivis.

Atvykusieji prisipažino, kad nėra pakankamai supažindinti ar susipažinę su ateitininkų ideologija ir dabar nebuvo jiems aišku, kad ateitininkai reikalingi. Pasisakė, kad jie patys ir jų draugai turi religinių klausimų, tarp savęs ir su draugais kartais pakalba rūpimais religiniais klausimais. Iš jų dėmesyje esančių klausimų jie suminėjo šiuos: Kam eiti į bažnyčią? Kas yra Dievas man? Ar Jis yra reikalingas mano gyvenime? Argi tie, kurie tiki Dievu, nėra silpni? Ar lietuvių tauta nenukentėjo, prarasdama savo senąjį tikėjimą?

Adelaidės aerodrome ateitininkai išlydi „Ateities" vyr. redaktorių (iš kairės): Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Australijai J. Stepanas, K. Trimakas, E. Bulienė, J. Jačiunskis, S. Pusdešrienė, kun. J. Petraitis, MIC (iš Buenos Aires, Argentinos) ir sendr. pirm. A. Kubilius. Nesimato šią nuotrauką dariusio Pr. Pusdešrio.

Nurodžiau, kad tie klausimai — tai esminiai, giliai žmogiški klausimai, kuriems reikia ieškoti atsakymo. Ir neužtenka idėjinio atsakymo, bet reikia duoti atsakymą gyvenimu, t.y. veikti pagal tas idėjas ir idealus, savam tarpe remiant viens kitą ir paveikiant aplinkoj kitus, draugus ir visuomenę, kiek galima pagal laiką, vietą ir sąlygas. Visam tam ir reikalinga ateitininkų organizacija, kurioje ieškoma tiems klausimams atsakymų — ne vien mintimis, bet ir veikimu. Jokia kita jaunimo organizacija to nedaro. Tad ateitininkai reikalingi: jie nėra pamaldumo, bet svarstymo, įsitikinimo, apsisprendimo ir tada veiklos organizacija. Kristaus idėjom ir idealais orientuojamas asmeninis gyvenimas ir bendras veikimas. Kaip krikščionybė taip ir ateitininkija yra įsitikinimo ir sąmoningos veiklos sąjūdis.

Šias mintis greit pagavo susirinkime dalyvaujantieji. Prie mano minčių jie — ypač Bronius Sabeckis ir Sietynas Kubilius — ėmė jungti ir savo mintis. Irena Rupinskaitė-Sabeckienė iškėlė ir maldos klausimą. Atsakiau, kad malda ir susikaupimas žmogui reikalingi: susikaupimu brėsta dvasia, o malda palaikomas ryšys su Dievu. Maldos tema naudingų minčių pateikė ir šio pokalbio besiklausantis kun. J. Petraitis, MIC.

Susirinkusieji dabar pasisakė suprantą ateitininkų svarbą. Nors jų laikas ribotas, jie pasiryžo reguliariai susitikti, gilintis į ateitininkų ideologiją, pakviesti daugiau besidominčio jaunimo, svarstyti jiems rūpimus religinius klausimus ir sustiprėjus imtis kokių platesnių lietuviškoje aplinkoje reikalingų darbų.

Dabarties mastu imant visi mano susitikimai su ateitininkais Australijoje buvo daugiau ar

mažiau svarbūs. Ateities žvilgsniu žvelgdamas šį nedidelio Adelaidės ateitininkiškojo jaunimo susirinkimą laikau pačiu svarbiausiu: per patį susirinkimą buvo labai atvirai pasitarta ir užsiangažuota. Dieve duok, kad būtų ir ištesėta.

Atsisveikinant su Adelaidės ateitininkais

Paskutinis vakaras Adelaidėje — kovo 9 d. Ateitininkai suruošė atsisveikinimo vakarienę Lietuvių katalikų centre. Rengėjų buvau iš anksto paprašytas vakaro pradžioje pateikti kai ką iš savo psichologinių žinių „bagažo".

Parinkau dvi temas: pirmąją apie suaugusiojo psichologinius išgyvenimus-fazes dedikavau rašyt. Pr. Pusdešriui, kurio ne tik kaip Adelaidės lietuvių parapijos tarybos vadovo rūpestingą globą savo viešėjimu metu patyriau, bet, vis protarpiais pajusdamas jo idėjinę gelmę bei kūrybines kibirikštis, suvokiau, kad jis gal daugiau negu kas kitas supras ir žmogaus gyvenimo kelių aptariamus vingius. Gi antrąją temą — vedybinės poros galimom ekstazėm, lūžiais bei viens kito atradimais nusagstyto kelio apsakymus skyriau jaunavedžiams Irenai ir Broniui Sabieckiams. Iš klausytojų gyvų klausimų bei komentarų susidarė įspūdis, jog tos dvi kad ir trumpai pateiktos temos suvirpino klausytojų žmogišką susidomėjimą, pažadino alkį savo gyvenimo dalią pilniau suprasti — o gal ir brandžiau gyventi.

Šį vakarą atsilankiusiųjų tarpe buvo ir rečiau ateitininkų padangėje bepasirodančiųjų, kaip dr. Rima Hoban ir Milda Rogers, kurios savo laiku irgi buvo išėjusios Adelaidės moksleivių veiklos „stažą".

Vakarienė buvo persunkta jautria atsisveikinimo nuotaika. Tokią nuotaiką žadino su manim atsisveikinančiųjų Ateitininkų Federacijos Australijai įgaliotinio J. Stepano ir Adelaidės sendraugių pirm. A. Kubiliaus žodžiai. Padėkai ir prisiminimui man buvo įteiktas spalvingas margutis (juk jau artėjo Velykos!) ir kengūros kailis, ant kurio pasirašė visi vakarienės dalyviai (nors australiškos tinginukės koalos ir iššaukia daug simpatijų, tačiau kiti Australijai charakteringi gyvūnai — kengūros, kaipo taikingumo, bet ir judrumo simboliai, daugiau nusipelno mūsų pagarbos bei imitacijos).

Įžvalga į gyvenimo tikrovę mane yra išmokiusi atsisveikinant atsiminti, jog nuo tų, su kuriais bet kada esame susitikę, daugiau niekuomet nebeatsiskiriame. Net jei ir skirtų nuotoliai, susitikimo metu padaryti įspūdžiai ir bendri išgyvenimai išlieka kaip pagrindas nuolatiniams ryšiams.

Ta įžvalga pasidalinau su Adelaidėje sutiktaisiais, nuo kurių nei dabar, jau Amerikoje, nesu atsiskyręs.

Sendraugių susirinkimas Melbourne

Melbourne yra apie 2000 lietuvių. Jie turi didelius lietuvių namus. Mažesnio pobūdžio susirinkimams tinka ir katalikų kunigų namai, kuriuose yra „Tėviškės Aidų" spaustuvė.

Kadaise prieš 20 m. ar daugiau čia buvo veikli moksleivių ateitininkų kuopa. Kun. Pr. Vaseris man rodė fotografijas iš praeities — uniformuotų moksleivių būrius ir būrelius. Betgi šiandien — bent kiek tai lietė organizuotą ateitininkišką jaunimą — tebuvo likusios tik šios fotografijos. Nei vieno jaunučio ateitininko, nei vieno moksleivio ateitininko, nei vieno studento ateitininko. Ateitininkų jaunimui stovyklos dar buvo ruošiamos ir po 1960-ųjų metų. Paskui jos pasidarė jaunimo stovyklos; o apie 1970 m. jų iš viso nebebuvo. Maždaug nuo to laiko sustojo ir ateitininkiškojo jaunimo veikla.

Į sendraugių susirinkimą susirinko gal 20. Susirinkimą pradėjo sendraugių pirm. Ant. Bakaitis. Jis pakvietė mane. Jutau, kad susirinkusiuose buvo susikaupę praeities lobiai — ateitininkiškos idėjos ir veikla, pas kai kuriuos net nuo nepriklausomos Lietuvos laikų. Dėl tos praeities juos tikrai nuoširdžiai pasveikinau.

O dabarčiai? Kiek dabartis ir ateitis buvo susirinkusiųjų rankose? Tas klausimas stovėjo manyje, kai pasiūliau susirinkusiems kalbėti apie mūsų ateitininkiškuosius uždavinius arba vesti pokalbį apie vietinę ateitininkų veiklą. Pasisakyta, kad norima man statyti klausimus.

Pirmasis klausimas lietė, ką daro Š. Amerikos ateitininkai okupuotos Lietuvos reikalu. Atsakiau, kad okupuotos Lietuvos rūpesčio reikalas bei pasiūlymai veiklai buvo ypač iškelti paskutiniajame ateitininkų kongrese, kad vienur ir kitur pasirodo gražių pavyzdžių atskiruose vienetuose, bet JAV-ių ateitininkuose pakankamai visus organizuotai apimančių pastangų nėra. Po to klausimas nukrypo į Australijos katalikų leidžiamo savaitraščio „Tėviškės Aidų" turinį ir kryptį. Paskui — kaip veikia Š. Amerikos ateitininkai, ypač kaip veikiama su jaunimu, ko vietiniai galėtų pasimokyti. Atsakiau, kad JAV-ėse svarbiausią vaidmenį atlieka pasišventę asmenys — jaunimo globėjai ir kad geriausi rezultatai gaunami, kai pradedama nuo pat mažens — nuo jaunučių ir jaunių. Tam dabar ypač turimos geros sąlygos — t.y. ką tik paruoštas ir atspausdintas to amžiaus lygio „Programos vadovas" ir „Papildomasis akivaizdinis vadovėlis". Tad ir Melbourne derėtų pradėti iš pat pradžių, nuo jaunučių būrelio. Man paklausus, ar būtų galima ir kiek būtų galima tokio amžiaus vaikučių surinkti, kun. Vaseris atsakė, kad būtų galima suburti apie 10. Kai jau norėjau eiti prie sekančio klausimo, kas galėtų padėti juos surinkti ir kas globoti, pasigirdo kiti balsai, kad „kas palaidota, nebegalima prikelti" ir kodėl susirinkime teigta, kad „skautai blogi" (suprask, kodėl organizuoti ateitininkiškąjį jaunimą, jei yra skautų Melbourne).

Atsakiau, kad čia susirinkime niekas neteigė, jog skautai blogi, jei norima steigti ateitininkus. Atsakiau, kad, kai Lietuvai atsistatant skautų nei nebuvo, jų steigėjas Jurgėla atvyko į ateitininkų susirinkimą ir ėmė kalbėti apie skautybę, tai tuoj daug tame susirinkime dalyvavusių ateitininkų tapo pirmaisiais skautais Lietuvoj. Taip Melbourne atkuriant atei-

„Ateities" vyr. redaktoriui Adelaidės ateitininkų suruoštų išleistuvių vakaro dalyviai. Pirmoj eilėj (iš kairės): sendr. pirm. A. Kubilius, V. Rupinskienė, K. Trimakas, Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Australijai J. Stepanas, kun. J. Petraitis, MIC (iš Argentinos) ir V. Bardauskaitė.

Sydnėjaus ateitininkai susirinkime-susitikime su kun. dr. K. Trimaku (vidury); jo dešinėj moksleivių globėja J. Burokienė. Kairėje klūpo sendr. pirm. A. Kramilius; šalia jo — dvasios vadas prel. P. Butkus. Dešinėj paskut. eilėj — rašyt. J. A. Jūragis; žemiau jo — kun. P. Martūzas.

tininkus iš skautų tiek daug tikėtis nė nereikia, nereikia jų prašyti, kad jie patys taptų ateitininkais; geri, broliški skautai ir patys supras, kad ir ateitininkams yra vietos Melbourne.

Čia diskusijos sustojo. Pirm. Bakaitis trumpai padėkojo ir susirinkimą užbaigė.

Per užkandžius kai kas parodė susidomėjimą atvežtais Jaunųjų ateitininkų sąjungos „Programos vadovo" ir „Papildomojo akivaizdinio vadovėlio" pavyzdžiais. Prie diskusinių temos niekas negrįžo. Globėjo,-jos jaunučiams ateitininkams neatsirado.

Susitinkant su Sydnėjaus ateitininkais

Australijos didžiausiame mieste Sydnėjuje glaudžiasi apie 2000 lietuvių. Tai milijoninis miestas, tačiau nesusidaro įspūdis, kad lietuviai būtų to didmiesčio tempo priblokšti, išblaškyti. Susirinkimams ir susitikimams jie turi gražius lietuvių namus, o sekmadieniais renkamasi į lietuvių pamaldas australų bažnyčioje.

Ateitininkų sendraugių sąrašuose gal apie 40. Daugelis jų lankė mano laikomas gavėnines misijas kovo 25-27 savaitgalyje. Pagal iš anksto nustatytą planą, pagrindinis susitikimas su ateitininkais įvyko vidury rekolekcijų — šeštadienio vakarą po dviejų konferencijų, išpažinčių, kryžiaus kelių ir šv. Mišių. Nežiūrint to, mielai būčiau su Sydnėjaus ateitininkais pasidalinęs savo išmąstytomis ir paruoštomis mintimis apie mūsų ateitininkiškuosius uždavinius Kristui ir tėvynei, tačiau čia lietuvių namų svetainėje laukė vakarienė. Rengėjai be abejo susirinkimą šaukė rekolekcijų šeštadienio vakarą, tikėdamiesi, jog daugiau susirinks, bet tuo pačiu juos ir mane po bendro nelengvo darbo norėjo fiziškai pastiprinti. Po vakarienės stengiaus pajusti svetainėj susirinkusiųjų nuotaiką. Jutau, kad neturėčiau daugiau susirinkusiųjų varginti monologu apie uždavinius. Ir sendraugių pirm. A. Kramilius tolimesnę programą apibūdino „klausimais ir diskusijomis". Sveikinau ir perdaviau sveikinimus, pasidalinom viena kita uždegančia ideologine mintimi. Klausimus statantieji domėjosi ateitininkų, ypač jaunimo veikla Š. Amerikoje. Išryškėjo ir padėtis Sydnėjuje: sendraugių susirinkimai retoki; studentų nėra; moksleivių yra apie 24; jaunųjų lietuvių kalba prastėja; veiklai kiek kliudo ir „sezonai": šiuo metu yra berniukų „sezonas": t.y. berniukų didelė persvara kuopoje: jų 20, daugumas jaunesni, o mergaičių tik 4, vyresnės. Prieš kiek laiko buvo mergaičių „sezonas".

Į vakarienę-susitikimą buvo atvykę 8 moksleiviai, daugiausia jau-

nesnio amžiaus. Pakalbinau juos kartu ir pavieniui. Moksleivius globoja Jadvyga Burokienė, o jaunesnius — Emilija Viržintienė. Įteikiau Jaunųjų ateitininkų sąjungos „Programos vadovą“ ir „Akivaizdinį vadovėlį“, prieš tai su tais vadovėliais supažindindamas visus susirinkusius.

Su kai kuriais ateitininkais dar teko susitikti kitomis progomis: su moksleivių būreliu per rekolekcijų užbaigimo metą, su ateitininkų vadais — bendrame pasitarime su Sydnėjaus lietuvių jaunimo vadovais-globėjais.

Bendrame pokalbyje su Sydnėjaus jaunimu (dalyvavo 11; iš jų 10 skautų) ateitininkų nebuvo. Vyresnis ateitininkiškas jaunimas pasirodė sekantį vakarą atsisveikinimo vakarienėje, suruoštoje Lietuvių pensininkų sodyboje. Keturi vyresnieji moksleiviai išpildė vakarienės programą: Mikutis Burokas pagrojo pianinu, o mergaičių trijulė — Regina Lašaitytė, Loreta Šarkauskaitė ir Elenutė Žukauskaitė — padainavo. Po jų programos prisijungiau prie jų stalo kampo: padrąsinau ir toliau lietuviškai dainuoti ir ateitininkiškai veikti. Iš jų sužinojau ir apie jų veiklos vargus ir vieną kitą prošvaistę. Vyresnės mergaitės pasigenda jų amžiaus berniukų; kai skaičius mažas — sunkiau veikti. Visi pripažino, kad įdomiausia buvo ekskursija, kuri gerai pasisekė, nes daugiau susirinko. Siūliau prie smagios programos dažniau prijungti ką nors ateitininkiško.

Jautrius atsisveikinimo žodžius tarė Sydnėjaus lietuvių kapelionas ir ateitininkų dvasios vadas prel. P. Butkus, kun. P. Martūzas ir sendraugių pirm. A. Kramilius. Mane perrišo žaviai nuausta tautine juosta, kad tebesitęstų tarp mūsų ryšys. Savo „iki kito karto“ žodyje vėl ryškinau mintį, kad vieną kartą susitikę paliekame vieni kitiems įspaustus įspūdžius, kurie išlieka viduje. Tad jau kartą susitikę, niekad nebeperskiriame. Likę įspūdžiai teberiša mus ir visada gali būti atnaujinami.

Prieš išvykstant iš Sydnėjaus, man buvo įteikta 13 MAS anketų, kurias buvo užpildę vietos moksleiviai ateitininkai, moksleivių globėja J. Burokienė procentų duomenis jau buvo suskaičiavusi (plačiau apie tai žr. Australijos ateitininkų specialiame *Ateities* numeryje, kuris bus netrukus atspausdintas).

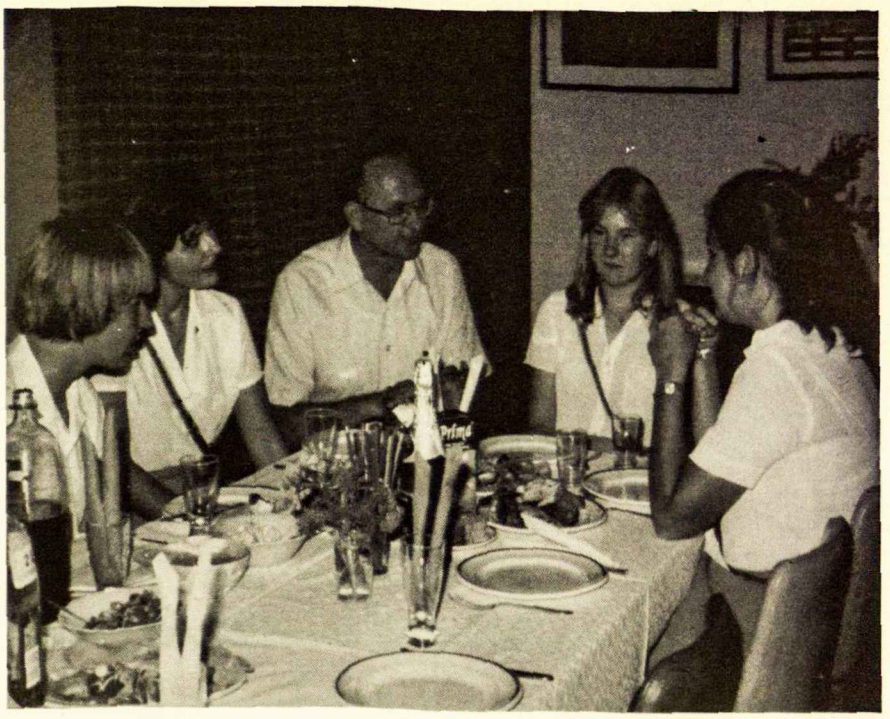

„Kaip jūs veikiate Sydnėjuje?“ — klausia „Ateities“ vyr. red. K. Trimakas (vidury) būrely vyresniųjų moksleivių ateitininkų, kurie savo dainom pradžiugino susirinkusius svečius į jo išleistuves (iš kairės): Mikutis Burokas, Elenutė Žukauskaitė, K. Trimakas, Regina Lašaitytė ir Loreta Šarkauskaitė.

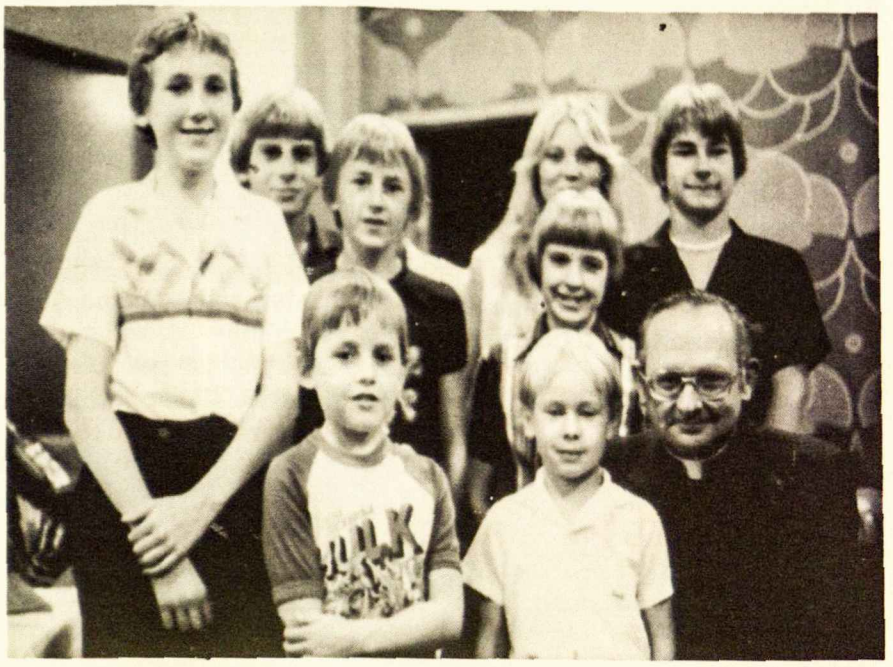

Jaunieji ateitininkai Sydnėjuje su jų nauju draugu iš Chicagos.

Išvados: Ateitininkai Australijoje

Kaip vertinti Australijos ateitininkų padėtį ir veiklą? Vertinimas ir jo pasekmės priklauso nuo vertinimo matų ir kriteriumų. Jei

Vyresnio amžiaus ateitininkiškas jaunimas susirinkęs pokalbiui su „Ateities" vyr. redaktorium K. Trimaku. Iš k.: S. Kubilius, P. Jačiunskis, J. Jačiunskis, I. Rupinskaitė-Sabeckienė, B. Sabeckis ir K. Trimakas.

vertinsim mažais matais, sakysim, kad dalykai dideli; jei vertinsim dideliais, matysim, kad dalykai nėra tokie dideli. Taip ir ateitininkų padėties ir veiklos atžvilgiu. Juos vertinant galima pasitenkinti faktu, kad vietovėj dar yra ateitininkais norinčių besivadinti būrys ir kad jie gal susirenka kartą į metus. Bet ar tikrai įvertinamas tas, iš kurio mažai tikimasi? Iš tikro jis nuvertinamas, kai iš jo „nieko gero" nesitiki. Daug daugiau branginamas tas, iš kurio daug tikiesi. Ypač jei įvertinamasis pats įsipareigojęs siekti ir įgyvendinti aukštus idealus.

Taip ir ateitininkų atžvilgiu. Turime būti tikroviški, atsižvelgią į sąlygas ir žmogišką trapumą, bet kartu ir kreipią didelį dėmesį, kiek tie, kurie įsipareigojo Kristaus ir Lietuvos idealus įgyvendinti, rimtai to siekia.

Ateitininkai Australijoj nėra atsitraukę nuo ir krikščionybės. Priešingai, jie yra subūrę — ar net savo pastangomis sukūrę — lietuviškus katalikiškus centrus, kuriuos ir dabar išlaiko. Ko dar reikia, tai siekti, kad būtų palaikom, kuriama ir nuolat gaivinama krikščioniška dvasia — pirmiausia juose pačiuose, po to ir skleidžiama ypač lietuvių visuomenėj.

1981 m. Australijos ateitininkų suvažiavime dr. A. Mauragis primygtinai tvirtino: „imame prarasti tikėjimą į savo veiklos prasmingumą". Savo paskaitoje (ji netrukus bus spausdinama Australijos ateitininkų specialiame *Ateities* numeryje) jis lietė tikėjimą į *lietuviškos* veiklos prasmingumą. Tiesa, prarandant tikėjimą į lietuviškos veiklos prasmę, prarandamas tikėjimas ir į ateitininkiškos veiklos prasmę. Tačiau net ir išlaikant lietuviškąjį tikėjimą, galima išsekti ar bent nublukti krikščioniškajame tikėjime ir tuo pačiu tikėjime į ateitininkų veiklos prasmę. Pilnai ir gaiviai ateitininkiškai veiklai reikia dvigubo tikėjimo: tikėjimo *į lietuvybę* ir tikėjimo *į krikščionybę*.

Kai kurie pavieniai ateitininkai rodo nemaža ar net daug veiklos. Tačiau bendra organizuota ateitininkų sendraugių veikla šlubuoja. To šlubavimo simptomai: 1. neberyškūs sendraugių veiklos tikslai ir kryptis, 2. reti (kartais net labai reti) susirinkimai, 3. jaunesniosios kartos nubyrėjimas ir 4. dvejojimai, stabdantys ateitininkiško jaunimo organizavimą ar didesnę jo globą.

Atrodo, kad tie visi šlubavimo simptomai atkristų, jei būtų nuolat gaivinamas tas dvigubas tikėjimas į lietuviškos-krikščioniškos veiklos prasmingumą, kuriuo remiasi ateitininkiška gyva veikla.

1. Ateitininkų, visuomeniškai užsiangažavusių lietuvių katalikų inteligentų išeivijoj tikslai yra: a. toliau lavintis, ugdytis ir dirbti tautinėj, krikščioniškoj ir kultūrinėj srity; b. tose srityse teigiamai veikti į savo aplinką, o ypač lietuvių visuomenę; c. paremti Lietuvoj esančiųjų laisvinimosi pastagas ir d. rūpintis ateitininkiškojo jaunimo organizavimu bei auklėjimu.

2. Turint tokius tikslus, nebegalima pasitenkinti vienu susirinkimu metuose. Jie bus dažnesni, aiškiai kreipiami tuos tikslus įgyvendinti. Jie bus kreipiami ir į savo akiračio praplėtimą bei savęs ugdymą (bent Adelaidės sendraugių susirinkime idėjinių paskaitų pasigedime buvo galima įžvelgti to

alkį), bet kartu ir į veiklą paveikti visuomenę ir pagelbėti tautiečiams Lietuvoj (šiuo paskutiniu reikalu kitataučių „Kalinių draugų" organizacija, atrodo, daugiau daro negu ateitininkai; galima būtų imtis daryti tai, ką jie daro).

3. Aiškių tikslų siekianti sendraugių veikla turėtų didesnę jėgą patraukti jaunąją kartą. Tik reikėtų daugiau dėmesio ir pastangų jiems perėjimo laikotarpyje.

4. Nors ne visi sendraugiai gali globoti jaunimo kuopas, būrelius, bet beveik visi gali parodyti rūpesčio, susidomėjimo, gal net kaip nors (materiališkai, finansiškai ar kitaip) paremti.

* * *

Aš vykau į Australiją pagrindinai dėl dviejų priežasčių: 1. vesti misijas lietuviams ir 2. aplankyti — pastiprinti ateitininkus. Tam tikra prasme tie abu tikslai viens kitą papildė. Daugumas sendraugių ir dalis jaunimo lankė mano visuomenei skirtas misijas (tik Adelaidėje buvo specialiai jaunimo susitelkimas, į kurį atsilankė dalis ateitininkų jaunuomenės).

Tačiau dėl visuomenei skirtų rekolekcijų ateitininkiškos programos rengėjai jau niekur nebesuorganizavo specialiai ateitininkams skirtų rekolekcijų ar paskaitų specialiai ateitininkiškomis temomis (nors ir iš anksto rašiau: „išnaudokite" mane, kaip tik galite). Rengėjai, matyt, to nedarė, nes nebenorėjo pervarginti tų pačių ateitininkų, kurie misijose dalyvavo. Šiaip sendraugių diskusiniuose susirinkimuose ir privačiuose posėdžiuose didžiausias dėmesys buvo skirtas ateitininkiškojo jaunimo reikalams, nes lietuviško jaunimo skaičius vis mažėja ir jų lietuvių kalba silpnėja. Tiek Adelaidėje, tiek Sydnėjuje, ir jaunimo globėjai, ir pats jaunimas, atrodo, iš naujo pasiryžo veikti — ne tik išlaikyti veiklą, kokia ji buvo, bet ir ją gilinti ir plėsti. Vilties ypač teikia Adelaidės iš moksleivių tarpo išaugusio vyresniojo jaunimo pasiryžimas veikti. O jaunučių-jaunių veiklai globėjai galės panaudoti jiems nuvežtus Jaunųjų ateitininkų są-

Pr. Dielininkaičio kuopos berniukų būrelis apžiūri Šv. Kazimiero vienuolyno muziejų. Kairėje — muziejaus vedėja sesuo Perpetua.

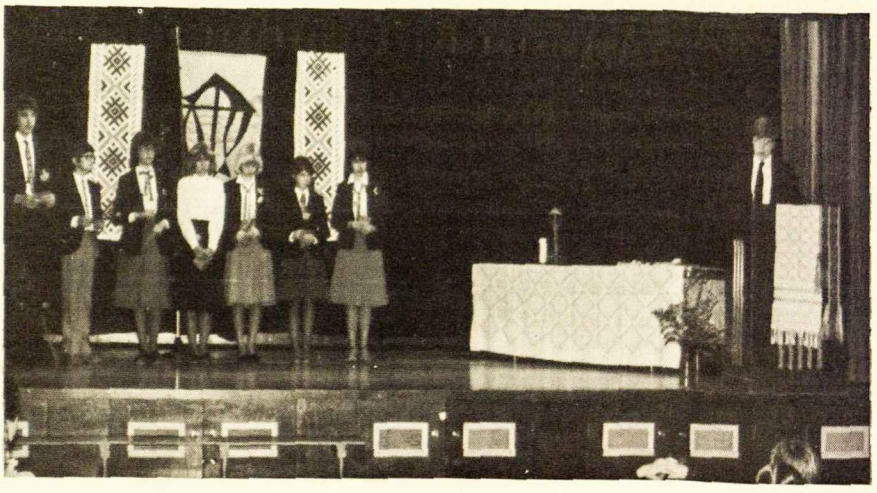

Kun. A. Lipniūno kuopos narys J. Račkauskas sveikina užbaigusius mokslą Pr. Dielininkaičio kuopos narius: R. Lukošiūnas, P. Bindokas, L. Šliažaitė, I. Mikūnaitė, R. Polikaitytė, A. Kaminskaitė ir L. Bilutė.

Pr. Dielininkaičio kuopos berniukų būrelis Chicagoje groja kuopos metinėj šventėj.

Ateitininkai susitikę Lietuvių dienų metu prie Ateitininkų namų, Lemonte.

jungos atspausdintus leidinius.

Dieve duok, kad Australijoje tiek jaunųjų, tiek vyresniųjų ateitininkų pasiryžimas neštų gausių vaisių Kristaus ir lietuvių tautos labui!

DETROITO JAUNUČIŲ VEIKLA

Karaliaus Mindaugo Detroito jaunučių kuopos susirinkimas įvyko sekmadienį, 1982 m. spalio 31 d. Mes visi susirinkome bažnyčioje. Tada mes važiavome į kapines. Kapinėse mes aplankėm tik kapus, nes lietus lijo, bet pasimeldėm už visų jaunučių gimines. Tada ponia Gražulienė papasakojo mums, kaip Lietuvoje švęsdavo Vėlines. Tada grįžome atgal į bažnyčią ir važiavome namo.

Dana Rugieniūtė, 9 metų

Mes visi susirinkom 1982 m. gruodžio 17 po mokyklos Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre. Mėta Landytė, Nerius Landys, Dana Rugieniūtė, Jonas Karekas, Dainy Merkytė, Liana Janušytė, Lisa Meyer, Audra Rica, Rima Idzelytė ir Nida Černiauskaitė. Susirinkimą pradėjom malda. Pavalgius pizza, ponia Černiauskienė paaiškino, kaip daryti saldainių namelius. Visi sunkiai dirbom net iki penktos valandos. Visiem buvo labai skanu ir smagu. Daug saldainių sunaudojom bestatydami namelius ir valgydami. Susirinkimas pasibaigė vėl malda.

Nida Černiauskaitė, 11 metų

Karaliaus Mindaugo Detroito jaunučių kuopos susirinkimas buvo sekmadienį, 1982 m. gruodžio 5 d. Mes pradėjom susirinkimą malda ir pirmu posmu Ateitininkų himno. Tada mes spalvavom mažus paveikslėlius. Kai mes tai darėm, ponia Birutė mums papasakojo apie Snaigių Karalaitę. Tada, kai mes viską nuspalvinom, Birutė mums užklijavo raudonus, mėlynus ir geltonus popierius. Ir tada mes baigėm susirinkimą malda ir pirmu bei ketvirtu posmu Ateitininkų himno. Ir visi važiavo namo.

Dana Rugieniūtė, 9 metų

Jaunučių susirinkime vasario 12 d. dalyvavo 9 jauniai-jaunučiai. Mes pradėjome susirinkimą malda. Po to mes žaidėm „karštą bulvę" ir tada ėjom į vieną klasę ir išmokom dainą. Po to darėm „Word-find". Kas pirmas visus žodžius surado, gavo tautinę juostą, o tas, kas baigė antras ir trečias, gavo lietuviškas vėliavėles. Baigus šiuos darbus, buvo laikas pavalgyti priešpiečius. Tada ponia Idzelienė išmokė mus storais siūlais išausti knygų maišą. Susirinkimą baigėm malda.

Liana Janušytė, 8 metų

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS Philadelphijoje

Kovo 6 d. ateitininkai paminėjo

Chicagos lietuviai atsisveikina su a.a. kun. S. Yla, Šv. Marijos Mergelės Gimimo parapijos bažnyčioje.

šv. Kazimierą, Šv. Andriejaus bažnyčioje ir parapijos salėje. Šv. Mišios buvo aukojamos už lietuviško jaunimo dvasinį pakilimą. Mišias aukojo ir pritaikytą pamokslą pasakė kun. K. Sakalauskas. Po pamaldų parapijos salėje vyko užkandžiai, paruošti ateitininkių sendraugių, ir viešas minėjimas, kuriam vadovavo A. Gailiušis, sendraugių pirmininkas. Paskaitą skaitė B. Vaškaitis. Prelegentas plačiai panagrinėjo šv. Kazimiero kilmę, karališką šeimą, karalaičio auklėjimą, jo žygį į Vengriją, vizitus ir gyvenimą Lietuvoj, jo pamaldsmą, dorybes ir paskelbimą šventuoju. Paskaitą baigdamas, iškėlė didelę šventojo reikšmę mūsų tautai praeityje, dabartyje ir laukiamą ateityje. Labai jautriai ir pagaunančiai nuskambėjo perskaityta Sibiro lietuvaičių malda — šauksmas į šventąjį, šaukiantis jo užtarimo pas Dievą.

Paskaita buvo labai kruopščiai paruošta, istoriniai įvykiai gražiai interpretuoti ir viskas perduota lengvu stiliumi. Po paskaitos dar buvo pademonstruotas skaidrių montažas iš lietuvių tremtinių gyvenimo Sibire.

ROCHESTERIO SENDRAUGIŲ SUSIRINKIMAS

Šių metų pirmas sendraugių susirinkimas įvyko kovo 13 d. Šv. Jurgio parapijos klebonijoje. Dalyvavo penkiolika asmenų, jų tarpe trys nauji nariai: Vytautas Butrimas, Audra Alksninytė ir Paulius Laukaitis.

Sendraugių pirmininkas dr. J. Dėdinas pristatė paskaitininką kun. Joną Staškų iš Toronto. Kun. Staškus priminė klausytojams, naudodamas gražius bei įdomius lyginimus iš evoliucijos teorijos, kad Bažnyčios nustatyti moraliniai dėsniai nesikeičia savo esmėje laikė tėkmėje.

Numatyta sušaukti dar keletą susirinkimų, pasikviečiant paskaitininkus, kurie kalbėtų įvairiomis temomis. Taip pat planuojamas jaunų literatūros kūrėjų vakaras ir vasaros metu gegužinė. Susirinkimas baigėsi skaniais užkandžiais, paruoštais p. Miškinienės.

Tadas Klimas

Pr. Dielininkaičio kuopos šventėje Chicagoje kalba Ateitininkų Federacijos vadas J. Laučka.

TRUMPAI

New Yorko ateitininkų šeimos šventė įvyko balandžio 16 d. Kultūros Židinio apatinėje salėje.

Hamiltono ateitininkų metinė šventė įvyko balandžio 17 d. Aušros Vartų parapijoje. Meninę programos dalį atliko iš Otavos atvykusi dainos grupė „Ramunėlės".

Korp! Giedra balandžio 22-gegužės 1 d. suruošė dail. Marijos Gaižutienės keramikos darbų parodą Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre Chicagoje.

Los Angeles ateitininkų šeimos šventė įvyko balandžio 24 d. Šv. Kazimiero parapijoje. Po pamaldų bažnyčioje bendri pusryčiai buvo salėje. Paskaitą skaitė dr. Tomas Grinius.

Clevelando ateitininkų metinė šventė įvyko balandžio 30-gegužės 1 d. Dievo Motinos parapijoje. Po pamaldų įvyko akademija. Programoje buvo pranešimai, sveikinimai ir įžodis. Pagrindinę kalbą skaitė iš Chicagos atvykusi Aušra Liulevičienė.

Philadelphijos ateitininkų metinė šventė įvyko balandžio 30-gegužės 1 d. Iš Washingtono atvykęs Linas Kojelis pravedė diskusijas moksleiviams, studentams ir jauniesiems sendraugiams Julijos ir Algio Dantų namuose. Sekmadienį šv. Mišių metu įvyko įžodis, o po pamaldų agapė, kurios metu tarė žodį iš New Yorko atvykusi Rasa Ardytė-Juškienė.

Ateitininkų namų pavasario pokylis įvyko gegužės 7 d. Ateitininkų namuose Lemont, IL. Meninę programos dalį atliko Linda Ruzgaitė-Burbienė.

Kun. dr. Kęstutis Trimakas vedė gavėnios rekolekcijas Australijos lietuvių kolonijose ir aplankė ateitininkus Adelaidėje, Melbourne ir Sydnėjuje.

Ateitininkų federacija įsteigė kun. Stasio Ylos vardo fondą.

JAUNUČIAI-JAUNIAI

Chicagos Pr. Dielininkaičio kuopos margučių ritinėjimas įvyko balandžio 10 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos sporto salėje.

Chicagos Pr. Dielininkaičio kuopos metinė šventė įvyko balandžio 30 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje. Po pamaldų buvo iškilmingas posėdis ir meninė programa. Šventėje dalyvavo federacijos vadas Juozas B. Laučka.

Chicagos priemiesčių Partizano Daumanto kuopos šeimos šventė įvyko gegužės 1 d. Ateitininkų namuose Lemont, IL.

MOKSLEIVIAI

Toronto St. Šalkauskio kuopos susirinkimas įvyko kovo 27 d. Prisikėlimo parapijos patalpose.

Cicero vysk. M. Valančiaus kuopos metinė šventė įvyko balandžio 16 d. Šv. Antano parapijoje. Šv. Mišias atnašavo kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC. Pamaldų metu priesaiką davė M. Končiūtė, T. Razmaitė, A. Rūbas ir P. Rūbas. Po šv. Mišių įvyko agapė su menine programa.

Cicero vysk. M. Valančiaus kuopos nariai ir apylinkių ateitininkųi gegužės 1 d. koncertavo Sodybos prieglaudoje Chicagoje.

Toronto St. Šalkauskio kuopos susirinkimas įvyko gegužės 1 d. Prisikėlimo parapijos patalpose.

Toronto St. Šalkauskio kuopos nariai gegužės 7-8 d. suruošė rekolekcijas jaunimui. Rekolekcijas pravedė ses. Ignė ir kun. Antanas Saulaitis, SJ.

STUDENTAI

Chicagos draugovių kandidatų kursai įvyko balandžio 29-30 d. Ateitininkų namuose, Lemont, IL. Paskaitininkų tarpe buvo federacijos vadas Juozas B. Laučka, tarybos pirm. dr. Adolfas Damušis.

Toronto draugovės nariai buvo nuvykę pažiūrėti filmo „Ghandi". Po iškylos įvyko gyvos diskusijos.

SENDRAUGIAI

Baltimorės skyriaus metinis susirinkimas įvyko kovo 12 d. Cezario ir Stasės Surdokų namuose. Antanas Diljonas pravedė maldos valandėlę, kad arkiv. Jurgis Matulaitis būtų greičiau paskelbtas palaimintuoju. Aleksandras Radžius rodė skaidres apie dangaus kūnus. Po to Cezaris Surdokas paskaitė ištraukų iš Antano Maceinos knygos „Asmuo ir istorija", jas komentuodamas ir apžvelgdamas visą knygos turinį. Naująją valdybą sudaro šie asmenys: Jonas Kurdokas (pirm.), Antanas Diljonas (sekr.) ir Marija Noreikienė (ižd.).

Toronto sendraugiai balandžio 4 d. suruošė maldos valandėlę už kenčiančią tikinčiųjų Bendriją Lietuvoje Prisikėlimo šventovėje. Po to sekė kava ir vaišės.

SVEIKINIMAS

Ateities redakcija nuoširdžiai sveikina Vytą Narutį, įsigijusį daktorato laipsnį iš chemijos Illinois technologijos institute.

UŽUOJAUTOS

Mirus stud. Tomui Prakapui, *Ateities* redakcija reiškia užuojautą tėvams Stasiui ir Bronei, seseriai Zitai, broliui Rimui ir visiems kitiems giminėms.

Mirus Izabelei Sakadolskienei, *Ateities* redakcija reiškia užuojautą sūnums Ričardui ir Romui su žmona Emilija.

Mirus Kaziui Veselkai, *Ateities* redakcija reiškia užuojautą žmonai Aldonai, dukteriai Rasai, sūnui Linui ir visiems kitiems giminėms.

Mirus Vytautui Vingeliui, *Ateities* redakcija reiškia užuojautą žmonai Janinai, dukterims Viktorijai, Ritai ir Mary Anne ir visiems kitiems giminėms.

Ateitininkų Federacijos Rinkimai

Baigiantis Ateitininkų Federacijos Valdybos, Tarybos ir Kontrolės Komisijos kadencijoms, AF Valdyba yra paskelbus naujos vadovybės rinkimus. Bus renkami Federacijos vadas, penkiolika Federacijos Tarybos narių ir trys Kontrolės Komisijos nariai. Rinkimams pravesti sudaryta komisija, susidedanti iš Kęstučio Čižiūno, Daivos Barzdukienės ir Jono Vaitkaus. Atsižvelgiant į AF Konstituciją ir Valdybos nustatytas gaires, Komisija skelbia sekančias rinkimų taisykles: 1. Balsuoja visi Ateitininkų Sendraugių sąjungos, Studentų ateitininkų sąjungos ir Moksleivių ateitininkų sąjungos nariai, įsirašę savo vienetuose ar sąjungų centro valdybose. 2. Narių surašymą vykdo sąjungų centro valdybos tiesiogiai ir per veikiančius vienetus (klubus, skyrius, draugoves ar kuopas). Ateitininkai, nepriklausą vienetams, prašomi susisiekti su Rinkimų komisija. 3. Kandidatų siūlymus Rinkimų komisija priima iki liepos 15 dienos. 4. Kandidatai į AF vado pareigas, bei į Tarybos ir Kontrolės komisijos narius siūlomi raštu. Kandidatuoti į AF Tarybą gali asmenys išbuvę ateitininkais ne mažiau kaip dešimt metų be pertraukos. 5. Kiekvieno kandidato siūlymą pasirašo penki ateitininkai. Kandidatai savo sutikimą pateikia raštu. 6. Kandidatų vardai skelbiami aplinkraščiais ir spaudoj rugpjūčio mėnesį. 7. Rinkimai pravedami spalio mėnesio 1-8 dienomis. Balsuojama atskiruose ateitininkų vienetuose arba paštu, siunčiant balsus tiesiog Rinkimų komisijai. Kiekvieno vieneto balsai ir balsavimo duomenys siunčiami Rinkimų komisijai iki spalio 29 dienos. Rinkimų komisijos adresas yra: AF Rinkimų komisija, 7766 Trevino Lane, Falls Church, Virginia 22043.

JAV-Kanados jaunimo atstovų nutarimai

JAV-Kanados atstovų į V Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą suvažiavimo Clevelande, Ohio, kovo 19-20 d.d. nutarimai:

1. Suvažiavimas sveikina kovojantį Lietuvos jaunimą. Mes pilnai solidarizuojame su Jumis ir Jūsų kova už tautinę ir religinę laisvę ir už žmogaus ir civilines teises. Mes esame su Jumis. Šiame suvažiavime mes ruošiamės V Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresui. Šį kongresą dedikuojame Jums ir Jūsų kovai. Kreipiamės į viso pasaulio lietuvių jaunimą, Lietuvoje ir kitur, kuris yra atitolęs nuo lietuvių tautos sunkios kovos už laisvę, ir raginame Juos prisidėti pilnu entuziazmu prie šios garbingos kovos.

2. Suvažiavimas reiškia protestą prieš kun. Alfonso Svarinsko suėmimą pereitą žiemą. Suvažiavimas yra paruošęs peticijas JAV-bių ir Kanados užsienio reikalų ministerijoms, reikalaudamas, kad šios ministerijos pareikštų greitą ir griežtą protestą Sovietų valdžiai prieš šį suėmimą. Esame paruošę peticiją Sovietų Sąjungos KP-jos generaliniam sekretoriui, reikalaujant laisvės kun. Svarinskui.

   Suvažiavimas sveikina kun. Svarinską ir linki jam ištvermės sunkiuose dabarties varguose.

3. Suvažiavimas reiškia protestą prieš „Office of Special Investigations" kolaboraciją su KGB Amerikos lietuvių persekiojime ir siunčia protesto peticiją JAV Teisingumo sekretoriui W. French Smith, reikalaujant, kad ši kolaboracija būtų tuojau sustabdyta.

4. Suvažiavimas sveikina PLB-ės, JAV LB-ės, ir KLB-ės valdybas ir reiškia ypatingą padėką JAV LB-ės pirmininkui dr. Butkui už dalyvavimą suvažiavime.

Vytės Nemunėlio rinktinė vaikams

Los Angeles ateitininkai sendraugiai, susitarę su „Lietuvių Dienų" leidykla, organizuoja Vytės Nemunėlio (Bernardo Brazdžionio) vaikų poezijos rinktinės išleidimą. Rinktinė bus sudaryta iš daugiau kaip 10-ties jo vaikų poezijos knygučių, išleistų Lietuvoje ir išeivijoje. Maloniai kviečiame užsisakyti šią knygą iš anksto, prisiunčiant po penkis dolerius už vieną egz. Užsakymus ir pinigus siųsti L.A. ateitininkų sendraugių skyriaus iždininko adresu: Pranas Grušas, 5559 Modena Place, Agoura, CA 91301. Čekius rašyti taip: Lithuanian Catholic Graduates Association Ateitis (vėliau bus pardavinėjama po septynis, o gal ir daugiau, dolerius, kad būtų pilnai padengtos leidimo išlaidos). Laukiame taip pat ir aukų, kurios galima nurašyti nuo pajamų mokesčių. Garbės mecenatai, paaukoję nemažiau 50 dol., ir mecenatai, paaukojęs nemažiau 25 dol., bus paskelbti šioje knygoje, o taip pat gaus po vieną jos egzempliorių.

ASS Los Angeles skyriaus valdyba

ALp(LKA)1786
1983, Nr.6